

№ 299.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. św. Młodzianków.
Niedz. św. Tomasza B.
Pon. św. Egeniusza B.
Wt. św. Sylwestra Pap.
Śr. Nowy Rok.
Czw. św. Makarego Op.
Piąt. św. Daniela M.

Wschód słońca godz. 8 m. 12
Zachód słońca godz. 5 m. 52
Dług dnia godz. 7 m. 40
Przybyło godz. 0 m. 04

CENA PRENUMERATY:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnośnienie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70
Zagranicą:
Miesięcznie rb. 1 kop. 10

Redakcja

w Łodzi

ul. Przejazd № 8.
Telefonu № 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Sobota, dnia 28 grudnia 1912 r.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minke;
w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEŃ: Nadstane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1¹/₂ kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rab. od tysiąca egzemplarzy. Artykuły bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne: rękopisów drobnych nie zwraca. Ogłoszenia w tekście 1 rab. za wiersz petitowy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dzień świąteczny, drukujemy w przed dzień święta lub po święcie.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-jej po południu.

Teatr „SCALA”
ULICA CEGIELNIANA 18. :::: Telefonu Nr. 15-04.
12 PRZEPIĘKNYCH ATRAKCYJ.

KAPITAN WALL. Wielka wszechświatowa atrakcja!!!
Walka z krokodyłami w wodzie.

Teatr Popularny
przy ul. Konstantynowskiej 16.

Dzisiaj w sobotę wieczorem „**Żołnierz królowej Madagaskaru**” komedia.
W niedzielę po południu „**Lygia**” sztuka H. Sienkiewicza. W niedzielę wiecz. „**Żołnierz królowej Madagaskaru**”.

KURSY HANDLOWE pod kierunkiem **STANISŁAWA LIPIŃSKIEGO**
PIOTRKOWSKA 157. TELEFON 8-59.

Dnia 16 stycznia 1913 r. rozpoczyna się trwający do 15 maja **nowy kurs** następujących przedmiotów:
1) Buchalteria 4 godz. tygodniowo (wykład w języku polskim i oddzielnie w niemieckim). 2) Buchalteria bankowa (dla osób znających zasady buchalterii) 1 godz. tyg. 3) Buchalteria fabryczna (specjalnie w zastosowaniu do przemysłu włókiennego) 1 godz. tyg. 4) Arytmetyka handlowa 2 godz. tyg. 5) Korespondencja w języku polskim, rosyjskim i niemieckim po 2 godz. tyg. 6) Stenografia 5 godz. tyg. 7) Pisanie na maszynie. Opłata w stosunku Rb. 6.25 za 1 godz. lekcyj tygodniowo. Zapisy przyjmuje kancelarya Kursów od 7 do 9 wieczorem codziennie, prócz sobót i niedziel. 5921

Dr. med. P. LANGBARD

Zawadzka 10

Asystent kliniki berlińskiej, specjalista chorób wenerycznych skórnych, włośni i niemocy pliczowej.
Godziny przyjęć: od 8—1 i od 4—8 dla pań od 4—5-jej
Pzy leczeniu syfilisu stosowanie preparatu „606”—„914”
Leczenie za pomocą elektryczności (elektroliza). Masaż wibracyjny.
Badanie nerek, pęcherza i kanału. Endoskopia i cystoskopia. 2690

KAZIMIERZ OSSOWSKI inżynier i obrońca patentowy.
BIURA PATENTOWE.
PETERSBURG—Wozniesienskij Prospekt № 20.
BERLIN—Potsdamerstr. № 5, 519

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

D-rów Falka, Golca i Jelnickiego

ulica Wólczańska № 36. — Telefonu 14-81.

Dla chorych stałych (oddzielne pokoje i ogólne sale) i przychodni. (Porada 60 kop.—Godz. przyjęć od 8—9 rano, 11¹/₂—1¹/₂ w południe i 7¹/₂—8¹/₂ wieczorem, w niedzielę i święta od 8—10 rano i od 12¹/₂—1¹/₂, po południu. Reontgen, leczenie światłem i elektrycznością. — Badanie krwi przy syfilisie. 341

Znakomity środek odżywczy

KEFIR ZYCKIEGO

napędzony trzema złotymi medalami i jednym srebrnym poleca **Apteka W. DANIELECKIEGO.**
Łódź, Piotrkowska 127, tel. 12-95. 420r

Zarząd Rzeźni Bałuckiej

zawiadamia, iż na mocy ukazu Senátu Rządzącego z dnia 11/24 października roku bieżącego Nr. 11,785 mięso i wszelkie produkty mięsne, pochodzące z rzeźni bałuckiej są nadal zwolnione od wszelkich rewizyj, oględzin i opłat na rzecz rzeźni łódzkiej przy przenoszeniu lub przewożeniu takowych do m. Łodzi. 4125

ZARZĄD RZEZNI BAŁUCKIEJ.

Świąteczny nastrój.

Prawdziwie świąteczny nastrój zapanował chwilowo w polityce. Mówimy „chwilowo” dlatego, ponieważ polityka jest dziedziną, w której niebezpiecznie jest bawić się w przepowiednie, szczególnie w takich czasach, jak obecne. Ale, bądź co bądź, wielka burza, na którą zbierało się w Europie, a do której wstępem były zapasy związku bałkańskiego z państwem Osmanów, na razie przestała zagrażać pokojowi Europy.

A więc, jako jeden z pierwszych poważnych znaków pokojowych, trzeba uważać prawdopodobnie ostateczne załatwienie sprawy Prochaski. Albowiem, jak donoszą z Białogrodu, zjawił się u austro-węgierskiego posła Ugrona premier Pasicz i wyraził ubolewanie z powodu niewłaściwego zachowania się władz wojskowych serb-

skich w Prizrencie wobec konsula Prochaski. Krok Pasicza był bardzo zręcznym posunięciem na szachownicy dyplomatycznej, gdyż nastąpił przedtem, zanim Austro-Węgry oficjalnie zażądały zadosyćuczynienia, a więc uczynił ewentualne żądanie w tym kierunku bezprzedmiotowym.

Sprawa zaś dostępu Serbii do morza Adrytyckiego, która tyle krwi napsuła w Wiedniu, znajduje się na drodze do rozwiązania, jeżeli nie zupełnie odpowiadającego intencjom Austro-Węgier, to w każdym razie umożliwiającego hr. Berchtoldowi „honorowy” odwrót.

Na konferencji ambasadorów postanowiono w zasadzie, że Serbia otrzymać ma jako port handlowy miasto San-Giovani di Medua, do którego prowadzić będzie kolej neutralna, zostająca pod kontrolą mocarstw. Durazzo tedy, o które tak chodziło hr. Berchtoldowi, pozostanie przy Albanii.

Co się zaś tyczy samej Albanii, to również w myśl konferencji ambasadorów ma ona otrzymać zupełny samorząd, lecz zwierzchnictwo sultana będzie nad tą prowincją utrzymane.

Konferencja pokojowa odbywa swe obrady w tempie bardzo powolnem, bo Turcyja widocznie poczuwszy się na siłach po zgromadzeniu znacznych sił na liniach Czataldży, wcale nie okazuje swej ustepliwości. Sojusznicy zaś bałkańscy domagają się koniecznie odstąpienia im Adrianopola, Skadaru i Janiny. Zresztą w czasie toczących się rokowań zachodzi jedyna w swoim rodzaju sytuacja; jedna ze stron, prowadzących układy pokojowe, t. j. Grecya, znajduje się w otwartej wojnie z przeciwnikiem — Turcyją, podczas, gdy inne strony, t. j. Bułgarya, Serbia i Czarnogóra zawarły z nią zawieszenie broni. Te zaś ostatnie walki w okolicach Janiny nie wypadły wcale na korzyść greków. Na morzu znów statki obu stron ostrzeliwiają się od czasu do czasu nieszkodliwie, bo zdaleka, przy czem obie strony przypisują sobie zwycięstwo.

Do litanii objawów pokojowych musi być oczywiście włączona także i mowa francuskiego premiera Poincarego, którą wygłosił ubiegłej soboty w izbie deputowanych, omawiając sytuację zagraniczną. Mowa ta stanowi „pendant” do mowy Kokowcowa, a dzienniki francuskie podnoszą jej wybitnie pokojowy charakter.

W wywodach Poincarego znajduje się jednak ustęp, który w znacznej mierze osłabia jej pokojowy charakter. Brzmi on w ten sposób: „Co do rokowań pokojowych, to trudno przewidzieć dziś ich wynik. Gdyby przyszło do

Podagrykom
Reumatykom
Artretykom
leczące zalecają jedynie
Piperazyne
MIDY
ponieważ ona rozpuszcza kwas moczowy
najenergiczniej najlepiej asymiluje się

W tych dniach Otwarcie Wielkiej Kawiarni „SAVOY” (Krótka 6).

SEKSTET KONCERTOWY.

4127

15 bilardów.

APTEKA

O. GESSNERA CEGIELNIANA 64.

POLECA:

Tran świeży i Emulsję tranową

używane z dobrym skutkiem, przy cierpieniach płuc, wszelkich objawach skrofalicznych, chorobie angielskiej, wycieńczeniu u dzieci, zastarzanych chronicznych zapaleniach oskrzeli i t. p.

zerwania rokowań, rola Europy nie byłaby zakończoną, bo ponowna wojna mogłaby doprowadzić do rozszerzenia granic konflagracji, Francja musiałaby wtedy medycynę zaproponować.

Tak więc burza przeszła, lecz z horyzontu politycznego jeszcze nie znikły wszystkie groźne chmury.

Poszukiwanie pieniędzy.

Troska, skąd dostać pieniędzy, rozbrzmiewa obecnie wśród mocarstw i ludów europejskich. Finansiści Europy wyteżają mózgi przerażeni olbrzymim popytem na pieniądź, który ciśnie się ze wszystkich stron w ciężkich czasach przesilenia. Pytanie to wyłania się w Ameryce i odległych Chinach, gdyż depresja finansowej Europy nie wstrzymała olbrzymie odległości i wielkie wody, dzielące je od podminowanej Europy.

Czas obecny przypomina finansistom Europy depresję po 1871 roku, spowodowaną krwawą i kosztowną wojną i odszkodowaniami wojennymi. Gdyby sprawa pokoju została postanowiona, Austro-Węgry potrzebują koniecznie miliard koron dla koniecznych inwestycji gospodarczych i wymagań armii i floty, jakie wykazała potrzeba obecnego zbrojnego pokoju. W najlepszym położeniu znajduje się sojusznik Austrii, gdzie przesilenie było również ciężkie i gdzie minimalnie równie wielkiej sumy zażąda Rzesza niemiecka dla zaspokojenia swego mołocha.

Włochy potrzebują pieniędzy więcej, niż kiedykolwiek potrzebowały, bo kosztowna wojna oczyściła doszczętnie ich skarbcę. Z niepokojem oczekują one wyjaśnienia sytuacji ogólnoeuropejskiej, która dałaby im możliwość zaciągnięcia koniecznej pożyczki. Agenci ich od dłuższego czasu kręcą się koło paryskich rynków dla przeprowadzenia 600-milionowej pożyczki, której uzyskanie obecna chwila uniemożliwia.

Kto dzisiaj nie chce pieniędzy? nawet Chiny przeprowadzają skrupulatne poszukiwania za pożyczką. Największe jednak potrzeby pieniężne przedstawiają wszystkie państwa bałkańskie. Turcja potrzebuje znacznych sum na zreorganizowanie armii i olbrzymie inwestycje gospodarcze, jak również na wypłatę znacznego odszkodowania wojennego swoim zwycięskim rywalom.

Wyczerpane skarbcę Bułgarii, Serbii, Czarnogóry i Grecji zażądają znacznych sum na zagospodarowanie się na zdobytych ziemiach. Rumunia czyni starania o uzyskanie 600-milionowej pożyczki, zatem—jak obliczają finansiści paryscy—powyżej wspomniane państwa potrzebują na najpilniejsze wydatki 5 miliardów.

Dotychczasowa suma potrzeb państw dochodzi do 7 miliardów, które będą użyte w lwiej części na armię i flotę, jak również na potrzeby państwowe. Pozostają jeszcze olbrzymie potrzeby przemysłu i handlu wszystkich mocarstw, które zabójcze przesilenie zachwiało, powodując liczne upadki zakładów przemysłowych. Wielki przemysł Europy z utęsknieniem spogląda w stronę Paryża, wyczekując chwili otwarcia kas, które nagle zamknięto dla potrzeb Europy. Dokąd katastrofy, przytłaczające prawie całą Europę, dotąd zamierać musi jej życie gospodarcze, wytwarzające bezrobocie i szerzące nędzę mas.

Potrzeby państw, o ile konferencje ambasadorów zakończą się pokojowo, w wielkiej mierze pokryte zostaną. Pożyczkom przemysłowym

grozi większe niebezpieczeństwo, bo zanosi się we Francji na silne ograniczenie tych pożyczek pod wpływem przeżytego przesilenia które naraziło finansistów francuskich na wielki niepokój i znaczne straty.

Świat finansowy z wielkim niepokojem śledzi przebieg konferencji ambasadorów i z wielkim niepokojem wyczekuje jej rezultatów, a wraz z nim ludy Europy, którym Bałkan przyniósł nieobliczone szkody.

Z Syberyi.

(Korespondencja własna „Rozwoju”).

Szełajewska wołost. 4 grudnia 1912 roku.

Jak już w poprzednim liście do Szan-Redakcyi wspominałem, osiedleńców polaków w Szełajewskiej wołosti znajduje się około 30. Najwięcej ich mieszka we wsi Pokatiej, gdyż zgórą 12. Złożyło się to w sposób następujący. Pokatiej leży przy drodze, prowadzącej do Szełajewa. Jadąc na podwodach, obowiązkowo trzeba zjechać do Pokatiej, dla zmiany koni czyli podwód.

Gdy pierwsza partya polaków była na podwodach, zesłali się mieszkańcy owej wsi oglądać zesłańców, między nimi stary potak weteran z powstania 63 roku Tomasz Kruszewski z Podlasia. Pierwsza partya była dość liczna i w niej znajdowało się 5 polaków z miasta Łodzi. Kruszewski, gdy poznał się z polakami, zaprosił ich zaraz do siebie, ugościł i doradził, aby się osiedlili w Pokatiej. Następni polacy, jadąc na zesłanie, po drodze zapoznawali się z nami i osiedlali się także w Pokatiej.

Życie polaków, a zwłaszcza osiedleńców nie jest zbyt wesołe, gdyż wszyscy jesteśmy mieszkańcami miast, a niema między nami ani jednego rolnika, któryby się jako tako znał na rolnictwie i nikt z nas nie bierze się do uprawy roli. Chociaż jej jest tu pod dostatkiem, na każdego zesłańca we wsi, do której go wpisano, przypada po 15 dziesięcin, lecz żaden z nas dotychczas z niej nie korzysta. Jedynym zarobkiem naszym przez lato były drogi, które przeprowadza komitet przesiedleńczy dla osiedleńców i zaprowadzenia nowych wsi w głuchych tajgach. Przy drogach tych paręset osiedleńców, bez różnicy stanu i pochodzenia pracowało siekierą, oskardem i szpadlem, po 12 i 14 godzin dziennie; nieznaliśmy niedzieli ani święta. Spaliśmy w barakach, bieliznę każdy sobie prał, jak kto umiał, gdyż do wsi było daleko. Życie w tej głuchej tajdze kosztowało najtaniej i najskromniej do 40 kopiejek dziennie, a kto sobie trochę chciał pozwolić, to i do 60 i więcej kop.

Praca przy drogach rozpoczyna się w czerwcu, a przy końcu września już się ją przerywa, wszystkich więc pracować można przy drogach 4 miesiące. Niektórzy osiedleńcy mieli możliwość zarobić taką sumę, która da im na cały rok utrzymanie, lecz tych jest bardzo mało. W październiku wszyscy zaczęli ściągać z robót i myśleć o tem, jak przeżyć zimę; niektórzy najeli się do gospodarzy za życie lub małe wynagrodzenie. Będą pracowali przez zimę, aby żyć, czekając przyszłego lata, które pozwoli znów coś niecoś zarobić.

Wieczorami, w porze zimowej, schodzimy się i opowiadamy sobie tak o kraju, jak i o Syberyi. Największą rozmaitość przynosi niedziela, gdy poczta dostarczy gazet i listów z kraju. Wszystkimi wiadomościami otrzymanymi w liście, lub wyczytanymi w gazecie, dzielimy się wszyscy.

Najważniejszym tematem naszych rozmów jest rozważanie kwestyi, jak przeżyć zimę, myśli my też o wspólnym opłatkach, lecz czy dojdzie to do skutku, to rzecz wątpliwa, gdyż brak pieniędzy stoi na przeszkodzie i zdaje się, że i tej przyjemności będziemy sobie musieli odmówić.

Zima tu trwa pół roku. Niejeden z nas nie ma ciepłego ubrania; mrozy tu dochodzą, jak w przeszłym roku do 42 stop., a wyjść na taki

mroz to nie żarty. Więc każdy myśli pierwiej o ciepłym ubraniu, niż o przyjemnościach, któreby pochłonęły jaki grosz.

Lecz wróć jeszcze do pracy naszej po drogach. Upały w miesiącach letnich dochodzą do 30 stop., lecz co najgorsze, to to, że człowiek nie może być lekko ubrany na takie upały, bo latem w tajdze znajduje się niezliczona ilość muszek i komarów. Najgorszy jest komar, bo dwie koszule nie uchronią przed ukąszeniem, a jak ukąsi, to krwaw się pokazuje i ciało puchnie i drapie się człowiek jakby świerzbę miał. To samo z muszką. Więc, aby się uchronić przed muszką i komarem, człowiek bierze najmniej dwie koszule na siebie i takąż ilość spodni. Na twarz zaś siatkę włosienną lub z tiulu. Siatka jest to coś w rodzaju kaptura, spuszcza się na ramiona. Niektórzy okrywają samym tytułem całą głowę. Ręce smaruje się dziegciem. Kto pierwszy raz wziął siatkę na siebie, trudno mu się do niej przyzwyczaić, gdyż zawsze czuje brak powietrza. Obiad, śniadanie lub kolację trudno spożywać na powietrzu, trzeba jeść w baraku i u wejścia rozłożyć ogień, którego dym wstępny jest dla owadów. Zdarza się, że człowiek zmuszony jest jeść na powietrzu, daleko od baraku. Wtedy rozkłada ogień ze wszystkich stron i w środku tego ognia spożywa jedzenie; lecz i to niezawsze uchroni od ukąszeń; zależy od powietrza. Prawda, że latem piękne jest powietrze, lecz jak u nas w porze letniej ludzie spieszą do lasu, tak tu przeciwnie, ludzie uciekają z lasu.

Nawet bydło, konie, krowy, w tych letnich miesiącach więcej pasają nocą niż dniem.

Pomocy lekarskiej prawie że nie posiadamy. Do roku 1911 najbliższy posterunek lekarski był w Abanie. Zeszłego roku zaczęto budować szpital w Długim-Moście. Z Szełajewa do Długiego-Mostu 73 wiorsty, a z Szełajewa do Abanu 118 wiorst. Jednakże każdy chory musiał udawać się do Abanu, gdy potrzebował pomocy lekarskiej. Szpital w Długim-Moście jeszcze nie jest gotowy, lecz dozoruje tam już doktor i mamy pomoc lekarską znacznie bliżej. Na początku tego roku przysłano felczera do Szełajewa, lecz ambulatoryum jego jest tak ubogie w lekarstwa, że nie warto się udawać po jaką radę. Zresztą jest to tylko felczer. Jednym słowem, o pomocy lekarskiej nie warto wspominać. Prosiłiśmy jedną z aptek warszawskich o przysłanie nam apteczki domowej, lecz rok już upływa i nie mamy odpowiedzi. Jak możemy, tak sobie radzimy w chorobach swoimi rozumami.

Poczta najbliższa znajduje się w Abanie i gmina przywozi ją co niedziela, we czwartek zaś każdego tygodnia listy zabiera.

Wyżej wspominałem o weteranie z 63 r., Tomasz Kruszewskim z łomżyńskiej gubernii. Żyje on dotychczas i mieszka we wsi Pokatiej. Od niego zebrałem wiadomości co do reszty zesłańców 63 roku. Kruszewski jest to starzec wzrostu dość wysokiego, włos pokryty już siwizną; ma się dość dobrze, dom i gospodarstwo prowadzi na sposób syberyjski. Opowiada nam o powstaniu, w jakich potyczkach brał udział i w których miejscowościach. Pamięć ma dobrą i pamięta jeszcze miejscowości. Po polsku mówi dość dobrze. My wszyscy polacy nazywamy go dziadkiem i często udajemy się do niego po rady, których nam chętnie udziela. Powstańców, jak opowiada nam dziadek, było zesłanych do Szełajewskiej wołosti około 60, a mianowicie we wsi Poczetskaja pochowanych 2 powstańców nazwisk nie pamięta.

Ze wsi Chandelska Stanisław Terlecki w tym roku wrócił do kraju.

W Sokołowie Julian Jędrzejewski z gub. warszawskiej żyje, ma sklep i jest dość bogaty, ma dzieci, lecz żadne z nich nie umie po polsku.

W Pokatieju Tomasz Kruszewski, podlasiak z gub. łomżyńskiej, żyje, Julian Dziedziul z mińskiej gub., umarł i tu pochowany. Zostało po nim dwóch synów i dwie córki zrusyfikowane.

We wsi Łapino pochowanych 2 z gub. lubelskiej.

We wsi Szełajewo Antoni Piotrowski z Warszawy umarł. Leopold Popławski z grodzień-

!!! KRAWATY !!!

OSTATNIE
DESENIE
I FASONY.

NIEBYWAŁY WYBOR.

M. KOŁODZIEJSKI, ANDRZEJA № 3.

skiej gub. umarł. Jan Szeredyński z Warszawy, zabity na drodze, pochowany w Abanie.

Ksawery Zieliński z grodzieńskiej gub. umarł zostało dwóch synów, zajmują się handlem, po polsku mówią, lecz bardzo słabo.

Benedykt Klejwoller z kowieńskiej gub. umarł. Franciszek Gutkowski z lubelskiej gub. żyje, służy w wołosti za stojkę. Rozmawiałem z nim kilka razy. Pragnie wrócić do kraju i często jak wspomni o nim ma łzy w oczach. (Czyby nie znalazły się środki dla tego biedaka, aby wrócić mógł do kraju? był w oddziale Leleweła)

We wsi Tromino Kosiakiewicz. Gubernia nie wiadoma.

We wsi Szytkino pochowany jeden zesłaniec.

We wsi Koczergina-Zaimka Uszyński Stanisław z łomżyńskiej gub. umarł.

Wszystkie wyżej wymienione wsie znajdują się w Szelańskiej wołosti i leżą nad rzeką Bie-rusa.

Aban z wołostią. Rutkowski żyje — gubernia niewiadoma.

Stanisław Dunajewski z Galicyi żyje.

Dwaj bracia Józef i Michał Nosikowie. Józef umarł 1912 r.

Gościński z warszawskiej gub.

Ustjansk. Kamiński z Galicyi dość bogaty, żyje.

Banach Maciej z łomżyńskiej gubernii umarł 1912 roku.

Czarni żydzi w Abisynii.

W Abisynii istnieje czarna rasa żydowska, która jednak bliska już jest wynarodowienia. Wywodzą się oni od króla Salomona i królowej Saby. W kołach uczonych przypuszczają, że są to potomkowie jednego z dziesięciu szczepów żydowskich. Aby ich zachować dla swej religii, bogaci żydzi europejscy wysłali do nich znanego

etnologa żydowskiego, d-ra Jakóba Fotlowitscha, który ma stworzyć łączność pomiędzy nimi a resztą żydów.

Ekspedycya d-ra Fotlowitscha wykazała niektóre ciekawe rzeczy. Stwierdzono, że ci „czarni żydzi” nie mają ksiąg hebrajskich, a mimo to ściśle stosują się do przepisów Pięcioksięgi. Nie znają rzemieni do modlitwy, lecz bardzo ostro przestrzegają święta szabasu. Mówią językiem amharskim, urzędowym językiem w Abisynii. Strój ich również jest zupełnie podobny do stroju, używanego w Abisynii. Głównie trudnią się rolnictwem.

W Jerozolimie kształcą się obecnie dwóch młodych murzynów żydowskich w naukach hebrajskich, aby później kształcić w tych naukach swych ziomków.

Borys Mowszejewicz Parchin.

(Fotografia bez retuszu).

Wezwany depeszą przez mych kolegów pułkowych, jako superarbiter w sprawie honorowej byłem zły, bo... przerwałem urlop, prócz tego ledwo nie spóźniłem się na pociąg popołudniowy w Warszawie, ale co najważniejsza, przez opóźnienie o posileniu się, choćby na stacyi kolejowej, nie było już mowy — więc byłem jeszcze raz zły — jak głodny polak.

Rzuciłem się do wagonu, idącego „direkt nach Lodz”, w najgorszym humorze.

Na szczęście znalazłem, nadspodziewanie cymba wobec dnia piątkowego, nie tylko wolne miejsce, lecz nawet pasażer z gazetą w rękę, jedyny w całym przedziale, zapewniał mi, jako zaczytany, możliwy spokój, a moje z nim sam na sam uwalniało od zwykłego „szwargotu”, wystuchiwano normalnie w pociągach, zwanych przez Lodzer-menschów — „Warschau direct nach Lodz und retour”. Uspokoiłem się nawet trochę wskutek tego i w mej złości umiędogowałem.

Niesety, przed samem odejściem pociągu, wpadł zdyszany posługacz kolejowy, objuczony całą kolekcją kuferczków, sakwojózów i paczek i rozlokował je na drabince, a za nim, o wielkim krogulczym nosie, odstających uszach i wywinętej mocno dolnej wardze, wtoczył się okaz, który zaraz przy wejściu zapytał;

„Tuł szwobodno mieszto...? i, nie czekając

odpowiedzi, do której nie byliśmy obaj z moim współpodróżnym skłonni, wsunął w rękę posługaczowi monetę... lecz ten, ledwo rzucił na nią okiem, podrzucając ją na dloni, zawołał;

O! niedobra!... i... mało... proszę pana... przecie i kufer wyprawiałem na bagaż... i tu sześć stuk...

Litwak, wołając „ja twojewe żargona nie ponimaju”... zwlekał ze zmianą, myśląc, że posługacz, czując już ruch pociągu, opuści go... lecz pasażer z gazetą śpiesznie i widocznie umyślnie wyręczył litwaka i dał posługaczowi inną monetę, a odebrawszy mocno podejrzaną złotowczygnę podał ją litwakowi.

Ten długo się wpatrywał w nią i zauważył „ona szowszem choroszaja”.

Naj-zu-pet-niej- fał-szy-wa... brzmiała odpowiedź skandowana, lecz jeśli chciałeś pan skrzywdzić biednego posługacza, to ja się nie dam nabrać... chyba... żandarm rozstrzygnie nasz spór..

„Ponaprasznu szporit, wot wam nowienkaja monieta” pośpieszył litwak, usłyszawszy w czystym rosyjskim języku, wspomnianego i to nie było kogo... nie zwykłego człowieka, ale... żandarma. Przyszło mi na myśl; „Na złodzieju czapka gore...”

Konduktor wszedł kontrolować bilety, dopiero na przeszerzeni między Radziwiłłowem i Żyrardowem i, zwracając się najpierw do litwaka, odezwał się; Proszę o pański bilecik...

„Kak wy szmiejetie goworit ko mnie po polszki”

Konduktor zgrzytnął, lecz sumitował się już w języku urzędowym, ale patryotyzm litwaka, zahartowany widocznie... w pogromach żydowskich... nie umikał... wybuchał wciąż... licząc na mój... mundur...

„Szo eto za nagłoszt!... kakoje gruboje nachalsztwo... sz etimi polakami wszo po sztaromu... na grosz u nich amunuczi, a na „ubl ambiczy... isz ich... naczionaty... diemokraty”.

Litwak roznamiętniony rzucaniem rękami swego niby patryotyzmu, miotał się po przedziale, a nawet wymachiwał w powietrzu rękami. Naraz, ku mojej wielkiej radości, zaczął pić swym, niemytym pewno od dni kilku, pazurem mojej szlify oficerskiej...

„Zwynitiel! aj zwynitiel! goszpodin polkownik (byłem ledwo kapitanem) wotał prawie z piaczem... pardon... nieciajanno... szluczłoz”.

Zebrawszy naprędcę całą znajomość moją rosyjskiego języka, huknąłem nań, jak grom, po-

KRONIKA TYGODNIOWA.

Nietoperz się przebudził. — Sensacya w mieście z powodu tak wadliwego wypadku. — Nos i radni śpią ciągle. — Błoto na Karolewskiej szosie i dostęp do tramwajów. — Samorząd i nasza nadzieja. — Różne inne wypadki.

Szare, dżdżyste dni... Temperatura wykazuje od 7 do 4 stopni ciepła, na ulicach błoto. Ponad Zródłiskami unosił się, jak doniosły piątkowe wiadomości bieżące — brudnego koloru nietoperz, który zbudził się ze snu zimowego, aby obejrzać Łódź w czasie zimy.

Bo jeżeli turyści zapełniają w końcu grudnia i początku stycznia Zakopane, aby ujrzeć Tatry zimą, dla czegożby nietoperzowi nie zachciało się wywedrować ze swojej kryjówki, aby przypatrzeć się o tym samym czasie Męczestrowi polskiemu. Przerwał więc swój sen zimowy, wybiegł gdzieś z czarnego, ciepłego komina, obleciał nad dąbrową wymierającą w parku około Wodnego Rynku, trzepnął skrzydłami i wrócił do zakopconej swojej kryjówki spać dalej. Dość bowiem miał tego błota na Rokicińskiej szosie i ulicy Głównej, które w nim nie do opisania niesmak wzbudziło.

Gdyby jednak przypadkiem poniósł go prąd wiatru w drugą stronę miasta, tam, ku dworcowi kaliskiemu, z pewnością jużby więcej nie próbował oględzin Łodzi w porze błotnistej.

Nasi radni miasta widocznie nie podzielają nawet tych uczuć ciekawości, które w swoim łonie nosi nietoperz. Ten bowiem przebudził się wbrew prawom, jakie na niego włożyła natura, tamci, jeżeli chodzi o sprawy miasta, śpią snem wiecznym, nie otwierają oczu zupełnie nawet wtedy, jeżeli idzie o najżywotniejsze sprawy, a cóż dopiero mówić o takich rzeczach drugorzęd-

nych, jak morze błota na ulicach miasta.

Pisma łódzkie nieustannie nawoływają o połączenie linii tramwajowej z koleją kaliską, ale ilekroć o tę sprawę potrąca, natychmiast rozpoczyna się gra w ciu-ciu-babkę...

Połączymy — mówi zarząd tramwajów — linię naszej wspaniałej, miejskiej komunikacji z dworcem kaliskim, ale niech nam magistrat wybuduje ulicę przez Leśniczówkę, a potem postawi most na kanale.

Magistrat tymczasem robi skromny dyg, jak 66-letnia panienka, która mówi z rumieńcem na twarzy:

— Chciałabym z duszy serca, ale nie mogę... zaklinam się na wszystkie świętości, nie mogę... bo... bo... każą mi czekać samorządu.

Wtedy zarząd tramwajów nastraja chmurnie czoło i woła zrozpaczonym głosem, jak bohaterki tenor, wyciągając pięść do góry:

— O, Jowiszu gromowładny! trzaśnij raz swoją strzałą w łeb tę starą dewotkę miejską, któraby wszystko chciała, tylko nic nie może...

Tymczasem deszcz leje i leje, bruk na ulicy Karolewskiej rozorane, na trotnarach stopy kamieni, wyboi pośrodku pełno, dorożkarze klną, bo im koła rozlatują się w kawałki. Wreszcie przecież nie każdego stać na cztery lub pięć złotych, aby płacić za dorożkę z dworca do miasta. Mniej zamożni idą piechotą lub też dają do tramwaju!

O, kochani ojcowie miasta, kochani radni, co dbacie o jego interesy... ja bym was tylko raz dziennie przepędził z dworca kolei kaliskiej przez Karolewską szosę, ogródek w Leśniczówce aż do tramwaju przy ul. Miłsza, poznalibyście skutki waszej senności.

Gdyby tak przypadkiem nieboszczyk Dante wstał z grobu i stanął obok szosy Karolewskiej tylko na 5 minut, to niezawodnie stworzyłby nową część, najstraszniejszą i najbardziej przejmującą grozą swego „Piekiła”.

Kobiety w tem błocie gubią kalosze, dzieci swoje krótkie majteczki po kolana szargają, panowie wylewają wodę z kamazy.

Przekleństwo płynie strugami... A dlaczego? bo zarząd tramwajów, gospodarujący czynnie w naszym mieście od lat czterdziestu, nie zdecydował się jeszcze na doprowadzenie linii do dworca kolejowego, a wystuchując przekleństw, podsyca je jeszcze, wołając:

— Lepiej, lepiej, bo to należy się oddawna magistratowi miasta.

Magistrat krzyczy:

— Myśmy tu nic nie winni, klnijcie Dumę, która wstrzymuje samorząd...

W Dumie zaś pan premier mówi w swojej odpowiedzi na interpelację postów:

— Czego wy, polacy, chcecie. Czy wam źle u nas? Jeżeli zaszyły jakieś nieprawidłowości w zastosowaniu prawa, wykażcie, lub wnieście zażalenie.

„Jeżeli uważacie, że prawo jest niesprawiedliwe, to starajcie się o jego zmianę; na zasadzie ogólnych prawnych przepisów.

„Rząd mówi, że Rosya jest jednia. Wy mieszkać w guberniach Królestwa Polskiego, a to przecież część Rosyi.

„Nikt wam nie zabrania kochać swojej ojczyzny wszystkiemi siłami duszy, to nie zaporą dla pracy codziennej.

„Jeszcze przedstawiciele Królestwa Polskiego nie zapoznali się z rządowym projektem o samorządzie ziemskim, a już go krytykują.

„Gdzież więc granica dla dalszych żądań?

„Kto znów wznieca kwestyę wobec rządowych haseł: „Pojednanie, spokój i sprawiedliwość...”

Prześliczne słowa szanownego premiera wyryłbym na drzwiach, wiodących do każdego mieszkania polskiego, gdyby rzecz była oryginalna i gdyby nie przypominała mi podobnej historii z życia jednego z rabinów, do którego przyszedł

przedziwisy fałę wylewu mego oburzenia szeregiem t. zw. „kilkopiętrowych”, popularnych... gdzienziej wymysłów...

Cierpliwy byłem parchu! na twe łotrństwo, w zamierzonym oszustwie biedaka posługacza, cierpliwy byłem, gdyś się, parszywce, znącał nad Bogu ducha winnym konduktorem, ale gdy twoja bezczelność doszła do tego, że ty mnie, oficera, czynnie obrażasz, tego ci kanalio, parszywce, nie daruję!

„Prosztilie! prosztilie!... i ten litwak... ten przed chwilą arogant względem słabych, zaczął mnie całować po rękach...

Z odrazą wyrwałem ręce z jego uścisków i trwożliwie je od wstrętnych oślizgłych całusów.

„Precz z twoimi, marna gadzino, parszywymi całusami! Panie konduktorze, zawołaj pan do mnie żandarma”.

Podjeżdżaliśmy właśnie do Zyrardowa.

Wszedł przywołany i oddawszy mi honory wojskowe, rozpytywał o szczegóły zajścia. Wyszła na jaw, dzięki wmieszaniu się w rozmowę towarzysza podróży, i złotowczyna podrabiana i posługacz, i awantura z konduktorem i nareszcie obraza mojej godności wojskowej.

— „Twoj pasport?” — pytał żandarm.

— „On w ciemnodanie — po kwitanczyi... a wot ona... kwitanczya.

— „Kak ciebia zwat?” — pytał żandarm.

— Borysz Mowszejewicz Parchin — mieszczanin goroda Bierdicziewa...

Żandarm notował, a zapisawszy i moje nazwisko, rangę i pulk i informację, tyczącą mego towarzysza podróży, żandarm, mimo rzęsiwego deszczu, wyprosił litwaka z wagonu na peron. Stamtąd, wracając się dwukrotnie po swój „rucnoją bagaż”, chyba przyszedł on do przekonania, że niezbyt hojnie nagroził posługacza w Warszawie — złotowczyną... i to fałszywą... Bo ciężki był bagaż... a żandarm nie pozwolił na przywołanie posługacza, nagląc do opuszczenia wagonu.

Parchin pozostał na stacyi pod opieką... my zaś ruszyliśmy dalej w drogę.

Długi czas nie wiedziałem nic, co się dzieje ze sprawą litwaka. Dopiero po pewnym czasie dowiedziałem się od sędziego śledczego, który mnie badał, jako świadka, a właściwie, poszkodowanego, że miałem dziwnie lekką rękę... dla Parchina... wytoczono mu bowiem, oprócz sprawy o obrazę czynną kapitana K. (niby mnie) drugą o zbływanie fałszywej drobniicy... znalazio-

no bowiem przy osobistej rewizyi litwaka, i to w oddzielnej przegródce nosigrosza, aż trzy złotówki i dwie czterdziestki, najwidoczniej celowo, napiwkowe... Co za hojność!

Dalej bardzo ciekawy żandarm, znalazłszy w „ciemnodanie” aż dwa paszporty, doszperał się, że Parchin, który nazywa się właściwie Berysz a nie Borys, syn Jankla a nie Mowszy i Kraetziger (w tłumaczeniu „Świerzbowaty”, co prawda), ale jednak nie „Parchin”.

Wynikła więc trzecia sprawa o wydawanie się za inną osobę. Znalezione również w „ciemnodanie”, na samym jego dnie, brauning, ale bez pozwolenia na używanie go, dał powód do sprawy czwartej, ale piąta i szósta sprawa, to były s a m c y m e s... obok brauninga bowiem znaleziono szkatułkę z biżuteriami, a te okazały się kradzionymi aż w Wiedniu i via Wołoczyska, Zmerynka Koziatyn, doszły szczęśliwie do Berdyczewa, pod opieką, jak wyjaśniło śledztwo, Jojne Grindigera (w tłumaczeniu „Parchaty”), odbywającego częste wycieczki w dalekie strony, aż nawet do Konstantynopola... co prawda, nie... w naukowych, ale bardzo szlachetnych celach... a obecnie przeznaczone były dla ubrylantowania palców litwaczek, w Łodzi osiadłych.

Ta sprawa była z rzędu piątą, ale szósta to już, jak mówił sędziemu Parchin, „nasztojaszczij szkanda!”... Z depesz i z korespondencyj skostatowano, że Parchin, Kraetziger i Grindiger — to jeden duch w trzech osobach i że oni oddaw na handlują niezupełnie... martwym towarem, a a ten „ordynarny grubijan” sędzia potrzebował z tego zrobić sprawę szóstą, nazywając ją „o handel żywym towarem”...

O biedny, w swym gorącym patryotyzmie nieuznany, ty wielki męczenniku, za ideę i twe wniosłe ideały, ty zwolenniku wolnego... handlu i przemysłu... ty dziś napróżno... więziony... kiedyś się twe męczarnie skończą, cny litwaku!

Jeszcze słówko... A czy ty wiesz, czy się choć domyślasz litwaku, dlaczego ja, zawsze cichy i łagodny — mimo, że służy Marsa — wybuchnął i stałem się mimowolnie przyczyną pośrednią odkrycia całego szeregu twych zbrodni... Nie wiesz?... Dlatego, że twa bezczelność... twa parszywa arogancja w naszym kraju rzuciona w twarz biedakom... wyczerpała moją cierpliwość! Zapamiętaj to sobie litwaku Parchinie!... i opowiedz swym braciom przybłędem litwakom!

K...n.

Koncert orkiestry warszawskiej straży ogniowej.

Pod dyrekcją utalentowanego i znanego muzyka A. Sielskiego, odbędzie się u nas dnia 5 stycznia r. p. koncert orkiestry straży ogniowej warszawskiej, o której tyle zawsze dochodziło pochwał i uznania prasy.

Jest to, jak wiadomo, jedyny w kraju zespół instrumentów dętych o podkładzie kontrabasów smyczkowych—którego większość brzmienia i skład orkiestry pozwala na wykonywanie najpotężniejszych utworów—nie wyłączając symfonicznych i modernistycznych, a kierownictwo dyr. Sielskiego, noszące cechy artyzmu, tak pod względem stylowości, jak i frazowania i cieniowania postawiło tę orkiestrę w szeregu najpierwszych.

Występy tej orkiestry w Filharmonii warszawskiej, zarówno podczas cyklu koncertów historycznych dla młodzieży, urządzanych przez p. M. Sobolewską, jak też i ostatnio 26 listopada—odbywały się przy doszczętnie zapełnionej sali, witał ją każdy numer z entuzjazmem.

Ale bo też i programy daje dyrektor Sielski! Łódź mieć będzie koncert, który bezsprzecznie będzie jednym z najwspanialszych w bieżącym sezonie, a więc usłyszymy: uverturę „Leonora” № 3—Beethovena, utwór dotychczas grany jedynie przez największe orkiestry symfoniczne, suitę Griega „Peer Gynt”, fragment z najnowszej opery R. Straussa „Rosencavalier” i „Rapsodyę” № 1 Liszta.

Orkiestra mandolinistów, założona i prowadzona przez dyrektora Sielskiego, znana z bezkonkurencyjnie pięknego brzmienia, wyrzeźbi i wypieści: „Träumerei” Szumana, „Barkarolę” Czajkowskiego, „Preludium” Chopina. Ukaże się również śpiewaczka ze znanej szkoły śpiewu w Warszawie, p. M. Markowska, która na koncercie w Filharmonii tak wybitną uwagę prasy ścigała.

Jest to głos piękny, potężny, podatny do zmian barwy, co, wsparte wybitną inteligencją i wyborną metodą śpiewu, daje słuchaczom zupełne zadowolenie. Odśpiewa ona: Beethovena—„Pod mogiłą”, Schuberta—„Król Olch”, utwór tak niestety rzadko u nas śpiewany z powodu swej trudności, Chopina—„Zawsze i wszędzie”,

teść ze skargą na swego zięcia.

— Mój rebe — mówił teść, wskazując na młodego człowieka — on nie chce żyć z moją córką...

— Dlaczego ty z nią żyć nie chcesz?

— Bo teść nie dotrzymuje słowa.

— Jakiż on nie dotrzymuje słowa?

— Przyrzekł mi, że mnie będzie przez dwa lata żywił, a tego nie robi!

— Co to, nie robisz? — zawołał teść zgniewany. — Posłuchaj, rebe, ten niedobry człowiek na śniadanie dostaje białą hałkę z masłem i kawę z kożuszkami, na drugie śniadanie befsztyk i trochę owoców, a potem szklanekę herbaty, na obiad je pierniki z indyka, zupę z ryb, szczupaka faszerowanego i leguminę, na podwieczorek ma szklanekę czekolady i trochę ciasta. Na kolację wyznaczam mu ćwierć gęsi i rybę smażoną.

— Czyż to nie dosyć? woła zdziwiony rabin.

— Oj, oj — aż zanadto, odpowiada zięć cmokając usta mi...

— Więc czemu oskarżasz teścia, że cię źle żywi...

— Bo ja tego wszystkiego nie dostaję...

Wierzmy w szczerą chęć pana premiera, ale cóż, kiedy Petersburg od nas daleko, a rozporządzenia władz prawdopodobnie idą do nas dawnym sposobem, to jest etapem, popasając w drodze co kilkanaście wiorst i nocując gdzie się da i jak najdłużej, a po drodze, jak drożdże wietrzeją. Samorządu przyrzeczonego, jak nie było, tak niema, miasto z 510,000 ludnością jest bez wody i kanalizacyi, bez szpitali, szkół, sądów wyższych i t. p. potrzeb, które na każdym kroku uczuć się dają i tamują racjonalny rozwój życia społecznego i ekonomicznego.

Wskutek braku tych elementarnych potrzeb, śmiertelność w mieście wzrasta z dniem każdym i dosięga już 30 osób na tysiąc. Tyfus, ospa i szkarlatyna nie wygasają. Woda, kanalizacja, szpitale, szkoły odkładane są do samorządu. Rząd

chce dać nam samorząd, ale zato nie potwierdza go Rada państwa, obcina i na nowo przesyła do Dumy, która uważa za punkt honoru, aby samorząd jak najdłużej zachowywany był w jej kularach. Tak od Anasza do Kajfasza odsyłane są projekty, a my tymczasem, zaszpunktowani, kiśniemy, jak ogórki w beczce.

Czy na to rady niema?

Jest, jest!

Wskazał ją premier i bardzo po przyjacielsku pouczył tych nedoręcznych posłów polskich, aby pamiętali o tem, że jeżeli prawo jest złe, trzeba je odmienić, tylko zapomnieli udzielić wskazówek, co trzeba w tym wypadku zrobić z uporem Rady państwa i Dumy?

Jednym słowem jesteśmy w doskonałych warunkach życiowych, ale, że to polacy od początku do końca byli zawsze nicponiami, więc oenić wszystkich tych wygód nie umieją.

Premier nam pozwolił kochać ojczyznę, ale nie dał rady na to, jak okazać tę miłość, nie dał sposobu, aby miłując, podnieść dobrobyt ziemi i jej mieszkańców.

Jeżeli zaś z jakimkolwiek projektem w tym kierunku wystąpi naród, to wtedy projekt zostanie tak prznicowany, że w końcu zamiast pożytku — otrzymują polacy jakiś dziwoląg, który niewiadomo do czego przyczepić i naprawdę sprawia on więcej kłopotu niż pożytku.

A jednak jak pięknie brzmią słowa premiera:

„Jeżeli uważacie, że prawo jest niesprawiedliwe, to starajcie się o jego zmianę na zasadzie ogólnych prawnych przepisów...”

Nietoperz zbudzony w śród zimy, zjawisko nielada, ale jeszcze będzie większym zjawiskiem to, jeżeli polak uzyska coś na zasadzie przepisów, które zostały zalecone w Dumie przez premiera.

Ponieważ premier zapewnił nas, że możemy miłować nasz kraj, wartyby się zastanowić na-

prawdę, na czem to miłowanie polega.

Rozmawiałem pod tym względem z różnymi panami i nie panami, napotkałem naprzykład na takich którzy mi tę miłość w ten sposób określili.

Trzeba być człowiekiem kulturalnym i szanować w każdym innym człowieku jego indywidualność.

Po przyjrzeniu się bliżej tym ludziom przekonalem się, że oni poświęciliby wszystkie sprawy narodowe dla tego jednego hasła, aby ktoś nie nazwał ich, że są przedstawicielami narodu niekulturalnego.

Pytałem się więc ich, jak panowie pojmują tę kulturalność. Przypuśmy, że wchodzi do naszego kraju chińczyk, albo pers i zaczyna gospodarzyć po swojemu, cóż panowie na to?

— Przecież każdy człowiek ma prawo do życia.

— No tak... Ale gdy on wykupi domy i podniesie komorne.

— Trzeba mu wystawić, że nie powinien tego robić.

— A jak nie usłucha?

— To albo trzeba sobie dom lub willę budować, albo, gdy kto nie ma pieniędzy—płacić.

— Gdyby jednak do pańskiego domu przyszedł i zażądał gościnności.

— Jako potrzebującemu trzeba jej udzielić.

— Położysz go pan na otomane, ale on po dwóch dniach powie, że należy mu się łóżko i spędzi pana na otomane.

— He, co? spędzi, a dlaczego spędzi.

— Bo jest silniejszy niżeli pan... a potem powie: Oddaj mi pan swoją żonę...

— Wiesz pan, w wielu razach to byłby zbiawny wynik...

— A gdy dobierze się do kasy?

— To pan już o bandytyzm potracasz...

— Kochany panie, każdy jest bandytą który wzywa ciebie z twej posiadłości.

X. X.

tudzież pieśni Moniuszki i Niewiadomskiego.

Dopełni zaś świetności i oświetli swym blaskiem koncert mistrz Barcewicz—po raz pierwszy ukazujący się u nas r. b., którego przyjazd jest zawsze dla Łodzi epoką, której się zawsze czeka i z żalem żegna, który nas znowu czarować będzie swymi czarodziejskimi tonami.

Solistom towarzyszyć na fortepianie będzie laureatka petersburskiego konserwatorium, obecnie akompaniorka szkoły śpiewu M. Sobolewskiej—p. M. Rymkiewiczowa.

Nie dziw więc, że już dziś zainteresowanie tym koncertem jest olbrzymie.

W sprawie akcji ratunkowej.

Dziś zatem o godzinie 7-ej wieczorem w sali koncertowej przy ulicy Dzielnej odbędzie się zebranie organizacyjne komitetu obywatelskiego niesienia pomocy robotnikom bez pracy.

Odezwa, zamieszczona w pismach miejscowych, wzywa przedstawicieli całego społeczeństwa o łaskawe przybycie na rzeźzone zebranie w celu obradowania nad podjęciem akcji ratunkowej.

Wzmagać się klęska w postaci nędzy i głodu, jaka nawiedziła nasze miasto, winna poruszyć wszystkich bez wyjątku do czynu obywatelskiego i wzięcia udziału w akcji ratunkowej. Jest nadzieja, że ofiarność społeczna, która już tyle razy spieszyła chętnie z pomocą w niedolach ludzkich nie zawiedzie i tym razem.

Oprócz społeczeństwa, na którym spoczywa obowiązek pośpieszenia z akcją ratunkową, obowiązek ten również, bodaj w pierwszym rzędzie leży i na zarządzie miejskim, który energicznie winien się przyłączyć do akcji ratunkowej.

W obawie cholery zarząd miejski wyznaczył na walkę z epidemią 36,000 rb., na wydatkowanie których uzyskał pozwolenie ministerium.

Cholery nie było, lecz zjawia się nęcza i głód, niemniej groźni wrogowie ludności, więc do walki z nimi winien stanąć zarząd miejski, nie szczędząc funduszy, których cholera nie naruszyła.

Na przeznaczenie tej sumy na walkę z nowym wrogiem niewątpliwie władza wyższa się zgodzi, idzie jedynie o to, by ojcowie miasta jaknajszybciej sprawę tę przeprowadzili.

(e)

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Godziszawa. Jutro Gostawa. W poniedziałek: Ludomila.

TEATR POLSKI (Cegielniana nr. 65). Dziś „Dobrze skrojony frak”. Początek o g. 8 min. 15 wieczorem.

— Jutro „Gra serc” Kiedrzyński. Początek o godzinie pół do 4 pp. — „Ziemia” Polanieckiego. Początek o g. 8 m. 15 wieczorem.

TEATR POPULARNY A. Mielewskiego (Konstantynowska nr. 16). Dziś „Żołnierz królowej Madagaskaru”, krótko chwila Dobrzańskiego. Początek o g. 8 m. 15 wieczorem.

— Jutro „Ligia”. Początek o g. 5 pp. — „Żołnierz królowej Madagaskaru”. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

TOW. „WIEDZA”. Jutro w sali Koncertowej, (Dzielna 18) koncert popularny. Początek o godz. 3 po południu.

ZEBRANIE. Dziś zebr. Tow. dobroczynności (akcja ratunkowa dla robotników pozbawionych pracy) w sali koncertowej, Dzielna 18, o g. 7 w.

— Jutro walne zgrom. czł. Towarz. abstynentów „Przyszłość” (w lok. Stow. naucz. chrz., Konstantynowska 5) o g. 2 pp.

TOW. KRZ. OSWIATY. Dziś w sali T. K. O. (Mikołajewska 11) dr. Marya Przedborska rozpocznie cykl odczytów z dziedziny filozofii greckiej. Początek o g. 8 wieczorem.

— Jutro w tymże Towarzystwie adw. Eugeniusz Sokółowski wygłosi odczyt „O nieszczęśliwej Anglii”. Początek o g. 4 pp.

„HARMONIA”. (Główna nr. 62). Jutro opłatek dla członków Towarzystwa. Początek o godz. 6 wieczorem.

WYSTAWA MALARZY POLSKICH (Piotrkowska 115) otwarta codziennie od godz. 10 rano do godz. 10 wieczorem.

CZYT. i BIBLIOTEKA TOW. KULTURY POLSK. czynna codziennie od godz. 6 do 9 wiecz., w niedziele i święta od godz. 3 do 6 po pol.

CZYTELNIA PISM TOW. „WIEDZA” (Piotrkowska 105) otwarta od godz. 6 po poł. do 10 wieczorem, a w niedziele i święta od godz. 10 r. do 10 wieczorem.

BIBLIOTEKA STEBELSKICH (Mikołajewska 59)

otwarta codziennie od g. 6 — 8 wiecz.; w niedziele i święta od 1—5 po poł.

MUZEUM NAUKI i SZTUKI (Piotrkowska nr. 91) otwarte codziennie od godz. 4 po poł. do 10 wiecz. w niedziele i święta od godziny 12 w południe do 10 wieczorem.

KRONIKA.

(x) Odpust trzydniowy. W kościele św. Krzyża odprawione będzie 40-godzinne nabożeństwo w ostatnie dwa dni starego roku i w Nowy Rok.

(x) Ubezpieczenie robotników. Sprawę uczestnictwa robotników w radzie, omawiającej projekt ubezpieczenia robotników ostatecznie załatwiono.

W radzie uczestniczy obecnie pięciu robotników, chociaż prawo przewiduje ich udział z prawem głosu rozstrzygającego tylko w liczbie czterech.

Za każde posiedzenie przeznaczono dla robotników z rozporządzenia ministra handlu po 5 rb. na każdego robotnika.

Rada uznaje za konieczne, aby w przeciągu końca grudnia i stycznia wszędzie w całym państwie otwarto urzędy do spraw ubezpieczeniowych.

(e) Zawieszenie wypłat. Otrzymano w Łodzi zawiadomienie, że zawiesiły wypłaty następujące firmy moskiewskie:

Ali — Achmedow, sart bucharski, właściciel przedsiębiorstwa hurtowej sprzedaży bawełny. Pasywa wynoszą 800 tys. rb., oraz kupcy hurtowi: J. S. Bakanow, A. W. Bolszakow i N. S. Mamatow.

Pasywa tych trzech firm łącznie wynoszą około 350 tys. rb.

(a) Upadłość. Sąd okręgowy piotrkowski ogłosił upadłość fabrykanta łódzkiego Pawła Kegela, postanawiając nałożyć areszt na jego majątek, a jego samego oddać pod nadzór policji.

(e) Upadłość. Sąd okręgowy piotrkowski ogłosił upadłość właścicielom fabryki farbiarni i apretury p. f. „August Haertig” w Łodzi, na żądanie współwłaścicieli tej firmy w osobach Augusta i Hermana Haertigów. Kuratorem masy upadłości wyznaczono adw. przys. p. Romana Prószyńskiego z Piotrkowa.

(a) Z fabryk. W fabrykach łódzkich w dalszym ciągu ujawnia się ograniczanie wytwórczości, zmniejszanie płacy zarobkowej, a nawet w niektórych wypadkach zamknięcie przedsiębiorstwa.

Niepożądany ten objaw tłumaczy się jako skutek słabej energii odbiorczej w prowincjach Cesarstwa, wywołanej słabym urodzajem, wypadkami politycznymi na Bałkanach i t. d.

Położenie to odczuwają dotkliwie setki robotników.

(e) Nadzór akcyzy nad aptekami. Według nowych przepisów, sprzedaż słodkich wytworów chemicznych, a między innymi sacharyny, oddana została pod nadzór akcyzy i na sprzedaż tych produktów uzyskane być winno specjalne pozwolenie ministerium przemysłu i handlu.

Ponieważ w aptekach odbywa się sprzedaż sacharyny, przeto w tych dniach urzędnicy akcyzy dokonali rewizji w aptekach łódzkich w celu wprowadzenia w życie nowych przepisów.

(h) Kursy rysunku. Z dniem 1 stycznia r. p. otwarte zostaną przy ul. Targowej № 71 kursy fachowego rysunku i kreślenia dla rzemieślników, na wzór szkół tego typu, istniejących poza granicą.

Wykłady prowadzone będą w tym kierunku, że odpowiednio dla każdego rzemiosła będą zastosowane specjalne rysunki lub kreślenie.

Zapisy przyjmuje się codziennie między godziną 6 a 8 wieczorem.

Wykłady odbywać się będą między godziną 7 a 10 wieczorem.

(e) Pośrednicy od patentów. Corocznie z chwilą nastania sezonu wykupu patentów w kasie miejskiej ofiarowują swe usługi dziesiątki pośredników, podejmujących się przeprowadzenia całej manipulacji biurowej przy wykupie patentów za pewnym wynagrodzeniem. Dotąd manipulacja biurowa wymagała wiele czasu, trzeba

bowiem było pójść z wypisaną deklaracją do sekretarza magistratu dla określenia wysokości podatku kanonowego, następnie wpłacić kanon w kasie miejskiej, otrzymać kwit szurowy i dopiero udać się do kasy, gdzie wydają patenty. Ponieważ wszędzie trzeba było się wyczekać, przeto trudno było otrzymać patent w ciągu jednego dnia. To też ci, dla których czas drogi, zmuszeni byli korzystać z usług pośredników.

Obecnie, z powodu zniesienia płacenia kanonu przy wykupie patentów, skoro ten pobierany będzie po zatwierdzeniu rozkładu, manipulacja z wykupem patentu jest bardzo prosta i nie połączona ze stratą czasu.

Tymczasem wielu nie wie o tem i powleczają wykup patentów pośrednikom, którzy pobierają kanon od interesantów, lecz chowają go do kieszeni, zarabiając w ten sposób na pośrednictwie poważne sumy z krzywdą interesantów, którzy później po raz drugi będą musieli płacić kanon.

(a) Transportowanie więźniów. Wczoraj z więzienia transportowego przy ul. Targowej wysłano do Piotrkowa 20 więźniów, oskarżonych o różne przestępstwa.

(a) Plan zatwierdzony. Wydział techniczny rządu gubernialnego piotrkowskiego zatwierdził plan Zelika Klajna na budowę murowanych, parterowych składów, przy ul. Rzgowskiej nr. 4.

(a) Oględziny komisji. Komisja sanitarno-techniczna, pod przewodnictwem wice-prezydenta p. Andrejewa, dokonała oględzin następujących budowli: 1) przy zbiegu ulicy Nawrot i Juliusza polerowni szkła i pomieszczenia na motor elektryczny. Komisja orzekła, iż motor może pozostać nadal w piwnicy, fabryka jednak musi być przeniesiona na parter, 2) teatru kinematograficznego „Moderne” w gmachu Grand-Hotetu od ulicy Krótkiej; teatr uznano za zupełnie odpowiadający wymaganiom higieny i techniki, 3) sklepu p. Barcza przy ul. Cegielnianej nr. 45, w którym zaprojektowano urządzenie basen do przechowywania i sprzedaży ryby żywej, komisja nie przyjęła.

(x) „Smiech”. W dniu dzisiejszym z datą 1 stycznia 1913 r. wyszedł z druku, znany u nas i coraz większym ciesząc się powodzeniem, 10-ty z rzędu numer tygodnika satyryczno-humorystycznego „Smiech”.

Numer prócz kilku udatnych ilustracji, zawiera sporo dowcipnych uwag i satyrycznych wzmianek treści lokalnej i innej.

(x) Wystawa malarzy polskich (Piotrkowska 113). Komitet wystawy zawiadamia, iż w tych dniach umieszczono na wystawie wyśmienitą w charakterze głowę (portret p. B.) wykonaną przez jednego z najciekawszych naszych rzeźbiarzy — Bolesława Biegasa.

Bilety na raut artystyczny p. t. „W krainie sztuki” który odbędzie się dnia 4 stycznia r. p. nabywać można na wystawie oraz u członków komitetu, artystów malarzy pp. Endego, Przybylskiego, Radwańskiego i Szczyglińskiego.

W rancie tym, poza poprzednio wymienionymi osobami, przyjmie udział jako odtwórca najnowszego repertuaru piosenkowego niezwykle utalentowana młoda sopranistka p. L. T.

(e) Dochód z przedstawienia. Po obliczeniu rachunków czysty dochód z przedstawienia amatorskiego kelnerów, odbytego w pierwszy dzień świąt Bożego Narodzenia wyniósł 160 rb.

Sumę tę dołączono do funduszy przeznaczonych na kupno żyrandola, stanowiącego dar kelnerów łódzkich do kościoła św. Stanisława Kostki.

(x) „Sylwester” u handlowców. Wieczór sylwestrowski organizowany w dniu 31 b. m. przez Stowarzyszenie wzajemnej pomocy pracujących w przemyśle i handlu m. Łodzi zapowiada się bardzo interesująco.

Na program złożą się: gra na skrzypcach p. Bronisława Lechowskiego, byłego wychowanka prof. Brandta, a obecnie ucznia wyższej szkoły muzycznej w Berlinie, duet skrzypcowy pp. Lechowskiego i K. Iwańskiego, śpiew solowy p. Zofii Andrzejewskiej oraz p. Skolimowskiego, wreszcie żywe słowo p. Witolda Dziewulskiego, kierownika kółka dramatycznego „Lutnia”.

Wykonanie obszernego programu, złożonego z dwóch części, trwać będzie do 12 w nocy, poczem po wspólnym powitaniu Nowego Roku,

rozpoczną się tańce, przy akompaniamencie artystycznego kwintetu.

Początek zabawy, która odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia przy ulicy Wólczańskiej nr. 23, oznaczono punktualnie na godz. 8 i pół wieczorem.

(x) „Wieczór Sylwestrowski“. Koło pracowników D. Z. F. Ł. urządza we wtorek d. 31 b. m. o godzinie pół do 9 wieczorem w lokalu własnym przy ul. Widzewskiej nr. 73 wieczornicę „Sylwestrowską“ z urozmaiconym programem.

(e) Statystyka zawieszenia wypłat. Rok bieżący odznaczył się w Państwie rosyjskim niezwykłą ilością zawieszeń wypłat przez firmy handlowe i przemysłowe. Według świeżo sporządzonego przez ministerium handlu i przemysłu wykazu, sumy niewypłacalności w poszczególnych miastach przedstawiają się w cyfrach następujących: Łódź—6,281,000 rb., Moskwa—30,293,128 rb., Petersburg—12,825,933 rb., Ryga—7,510,000 rubli, Warszawa—9,962,504 rubli, Bercyżów—6,213,500 rb. i t. d. Z cyfr poszczególnych okazuje się, że stosunkowo niektóre miasta więcej dotknięte zostały niewypłacalnością niż Łódź, która jednak poniosła poważne straty skutkiem zawieszenia wypłat w innych miastach, gdzie miała swe rynki zbytu.

(a) Ogrodnicy łódzcy. W sobotę, dnia 11 stycznia r. b., w sali stowarzyszenia Domu Ludowego, przy ulicy Przejazd nr. 34 ogrodnicy łódzcy organizują wielką zabawę koleżeńską dla rodzin i wprowadzonych gości.

Komitet dokłada wszelkich starań, aby program zabawy był wielce urozmaicony.

Początek zabawy o godzinie 9 wieczorem.

(x) Tow. „Krzewienia oświaty“ przypomina, że dziś w sobotę o godz. 8 wiecz. w lokalu przy ul. Mikołajewskiej nr. 11, dr. fil. Marya Przedborska rozpoczyna cykl odczytów z dziedziny filozofii greckiej odczytem „Zagadnienia filozofii“.

Jutro w niedzielę 29 b. m. adw. przys. Eugeniusz Sokołowski wygłosi po raz drugi odczyt p. t. „Szczęśliwa Anglia“.

(x) Z Tow. zwolenników sportu. W środę, dnia 25 b. m. o godz. 12 w południe zebrało się w lokalu Tow. przy ul. Piotrkowskiej nr. 108 około 50 członków Tow. z zarządem na czele na tradycyjny opłatek. Do zebranych w krótkich lecz gorących słowach przemówił prezes Towarzystwa p. Wacław Sokolewicz, zachęcając wszystkich do wspólnej pracy dla dobra i rozwoju Towarzystwa, poczem składano sobie wzajemne życzenia.

(e) Z „Harmonii“. W dniu jutrzejszym, jak już donosiliśmy, o godzinie 6-ej po poł. w lokalu tow. „Harmonia“ przy ulicy Główniej nr. 62 odbędzie się opłatek dla członków towarzystwa. Na zebranie to proszeni są wszyscy członkowie.

Wieczór Sylwestrowski, który odbędzie się we wtorek w lokalu stowarzyszenia robotników chrześcijańskich przy ulicy Przejazd pod nr. 34 zapowiada się świetnie. Oprócz członków i ich rodzin weźmie w zabawie tej udział wielu zaproszonych gości.

Początek zabawy o godzinie 9 wieczorem.

(x) Z tow. muz. im. Chopina. W uzupełnieniu wczorajszej wzmianki o szkole muzycznej przy tow. muz. im. Chopina, proszeni jesteśmy o nadmienienie, że klasę śpiewu solowego prowadzi prof. Miller, klasę fortepianu prof. T. Mazurkiewicz i E. Smidowicz (kurs średni i wyższy) T. Joteyko, W. Powiadowski i K. Rokicka (kurs niższy i fortepian dodatkowy).

(x) Odznaczenie. Taksator rządowy wzajemnych ubezpieczeń miasta Łodzi i powiatu łódzkiego p. Witold Olszakowski nagrodzony został orderem św. Anny III klasy.

(x) Teatr „Casino“. Dzisiejszy nowy program zawiera nadzwyczaj sensacyjny i ciekawy dramat w 3 aktach p. t. „Przeklęta dziedziczość“ w wykonaniu znakomitych paryskich artystów pp. Duquin i Gyuion; wyborna komedia „Rycerz bez strachu“ w wykonaniu niezrównanego komika M. Lindera; tygodnik „Pathe“ wielce urozmaicony i na dopełnienie programu przepiękna natura w kolorach park i zamek Chilloncau.

(p) Zamachy samobójcze. W mieszkaniu własnym przy ul. Gubernatorskiej nr. 13, usiłowała wczoraj otruć się karbolem 20-letnia robotnica fabryczna J. F. Wczesna pomimo lekarza Pogotowia ratunkowego

usunęła niebezpieczeństwo. Przyczyna rozpaczliwego kroku nieznana.

W domu na Górnym Rynku nr. 6 w celu samobójczym napila się jody 16-letnia żona szewca A. L. Dorańskiej pomocy udzielił desperatce lekarz Pogotowia. Stan jej nie budzi poważniejszych obaw.

(e) Napad na sklepik. Onegdaj, o g. 7 rano, do sklepu Icka Watke przy ul. Długiej nr. 150, wszedł dorożkarz i zażądał świec, za które wręczył Wutkemu 5 rb. Gdy sklepikarz wydawał mu resztę, wpadło do sklepu trzech młodych ludzi, którzy przy pomocy dorożkarza powalili sklepikarza na ziemię i zrabowali z szuflady 70 rb., poczem wszyscy zbiegli. Śledztwo dotąd nie wykryło sprawców napadu.

(x) „Jasełka“ w Chojnach. W dn. 25 i 26 b. m. w sali p. Dembowskiego przy ul. Poprzecznej nr. 11 staraniem miejscowego proboszcza ks. T. Mierzejewskiego, odbyły się na korzyść kościoła w Chojnach 4 przedstawienia „Jasełek“.

Całość „Jasełek“ wypadła bardzo efektywnie, to też publiczność, wypełniająca salę do ostatniego miejsca nagradzała wykonawców rzęsyistymi oklaskami.

Zaznaczyć należy, że jutro t. j. w niedzielę w tym samym lokalu odbędą się dwa przedstawienia „Jasełek“: jedno o 3 po poł., a drugie o 7 wieczorem.

Niewątpliwie wniosły cel, staranna gra i wystawa, a przytem sposobność spędzenia mile kilku godzin, ściągają na przedstawienie to tłumy mieszkańców Chojen.

(a) „Lira“ zgierska urządza 31 b. m. „Wieczór Sylwestrowy“ o bardzo obfitym i urozmaiconym programie.

(a) Zabójstwo. Wczoraj w nocy, w kolonii Rossenów Stary, wystrzałem z rewolweru zabity został kolonista Wilhelm Stach, lat 49.

Przeprowadzone przez naczelnika straży ziemskiej kapitana Bajkiewicza śledztwo, wykazało, że okoliczności, towarzyszące zbrodni, są następujące: Sasiad Stacha, 80-letni August Fimmel po raz piąty ożenił się z młodą Rozalią S. Wśród małżonków wkrótce zapanowało nieporozumienie, Fimmelowa, opuściwszy męża, wstąpiła do służby do b. wójta gminy, Gotlieba Nejmana.

W drugie święto Bożego Narodzenia u Fimmela odbywała się zabawa, na której znalazła się i Rozalia. Zebrało się kilkanaście osób. Podochoceni uczestnicy zabawy, która przeciągnęła się do późnej nocy, wyruszyli ku zagrodzie Wilhelma Stacha i poczuli się dobijać. Wylamawszy płot, dotarli do mieszkania Stacha, rozbudziwszy jego córki.

Skutkiem hałasu i szczekania psów, wyszedł na podwórze gospodarz Stach, aby przekonać się co się dzieje. Nagle dał się słyszeć strzał i Stach padł na ziemię, brocząc we krwi.

Uczestnicy najścia domu przerażeni zbiegli. Stach wkrótce skonał.

Straż ziemska aresztowała wszystkich uczestników libacyi w liczbie 13 osób.

Aresztowanych przeprowadzono do więzienia łódzkiego. Sprawę prowadzi sędzia śledczy 7 rewiru powiatu łódzkiego.

S Z T U K A.

(x) Teatr popularny. Z kancelaryi teatralnej komunikują nam:

Dziś w sobotę wieczorem ukaże się po raz pierwszy arcyzabawna komedia Stanisława Dobrzańskiego p. t. „Żołnierz królowej Madagaskaru“.

Jutro w niedzielę po południu „Lygia“ w 8 aktach, wieczorem o godz. 8 $\frac{1}{4}$ po raz drugi „Żołnierz królowej Madagaskaru“.

(x) Teatr polski (Cegielniana 63). Z kancelaryi teatralnej komunikują nam:

Przez pierwsze dwa dni świąteczne teatr był zapełniony po brzegi publicznością.

Dziś w sobotę wieczorem po cenach znizowanych cieszący się niesłabnącym powodzeniem „Dobrze skrojony frak“.

W niedzielę o godz. 3 $\frac{1}{2}$ po południu po cenach popularnych wyborna komedia St. Kiedrzyńskiego „Gra serc“, wieczorem o godz. 8 $\frac{1}{4}$ wspaniała „Ziemia“ Połanieckiego.

Najbliższą premierą we czwartek dnia 2-go stycznia będzie najnowsza komedia Kurta Kraatza i A. Hoffmana p. t. „Pies gończy“.

Sztuka ta, w której przyjmują udział czołowe siły personelu, otrzymuje nową wystawę.

Reżyserję prowadzi p. Antoni Bednarczyk. W próbach „Mezalians“ komedia Shawa.

(x) Teatr ludowy, istniejący przy Stowarzyszeniu robotników chrześcijańskich, wystawił w ubiegłą niedzielę w sali Domu Ludowego przy ul. Przejazd № 34 pod reżyserją p. T. Orłowskiego „Krzyżaków“, obraz historyczny w 7 odsłonach, przerobiony z powieści H. Sienkiewicza.

Sztuka wymaga prócz bogatej wystawy, dobrej gry i dokładnej reżyserji. Niestety, przedstawienie niedzielne pod tymi względami szwankowało i chociaż niektórzy wykonawcy w miarę swych sił i zdolności wywiązali się ze swych zadań dobrze, to jednak, wobec słabej gry reszty amatorów, gra ich traciła wiele na wyrazistości.

Na zaszczytną wzmiankę zasłużyli jedynie pp. Witaszek, Kowalski, Skibiór i Urbaniak, oraz panie Matusiówna i Kozłowska.

Publiczności, pomimo niedzieli przedświątecznej, zebrało się dosyć dużo.

W antraktach przygrywała dobrze zgrana orkiestra Stowarzyszenia pod dyrekcją p. Tomczyka.

Jutro o godz. 8 wieczorem wystawia to samo kółko dramatyczne „Krakowskich zuchów“, wodewil w 4 aktach ze śpiewami i tańcami A. Turskiego.

(e) Nowo kółko amatorskie. Powodzenie ostatniego przedstawienia amatorskiego kelnerów łódzkich dało im bodźca do założenia stałego własnego kółka amatorskiego.

Kółko takie może mieć rację bytu, ponieważ przedstawienia zawsze będą miały powodzenie kasowe z racji dużej liczby kelnerów, uczęszczających do teatru z rodzinami.

(x) Koncert popularny „Wiedzy“. Zapowiedziana we wczorajszej wzmiance pogadanka naukowa p. t. „Kim był Kościuszko?“ z przyczyn od zarządu niezależnych zostaje odwołana, wobec czego koncert rozpocznie się jak zwyczajnie o godz. 3-ej po poł.

W miejsce pogadanki wystąpi ze śpiewem solowym panna Sliwerska, była uczenica pani Wilkoszewskiej, studiująca śpiew w Warszawie.

P. Lechowski uczeń pr. A. Brandta, obecnie konserwatorium zagranicznego, oraz znana fortepianistka warszawska p. Sasińska wykonają, podczas jedyne go swojego gościnnego występu, utwory różnych kompozytorów.

TELEGRAMY.

PETERSBURG, 27 grudnia. (P.) Duma państwowa została rozpuszczona na święta od 28 grudnia r. b. do 2 lutego r. p.

BIAŁOGROD, 27 grudnia. (P.) Serbowie wysłali na zimowe leże jeden batalion do Salonik i pułk piechoty do Elbasony.

KAIR, 27 grudnia. (P.) Abisyńczycy zabili włocha, właściciela przemysłowo-górniczego przedsiębiorstwa w Adisabebie.

TOKIO, 27 grudnia. (P.) Krają pogłoski, że założony w Japonii bank francuski przygotowuje pożyczkę w wysokości 25 milionów yen na potrzeby tow. kolonizacyjnego w Korei.

URGA, 27 grudnia. (P.) Wobec niewypłacalności banku dajczyńskiego, firmy rosyjskie nie przyjmują banknotów, których znajduje się w obiegu z górą 1,400,000.

Wśród Mongołów szerzy się popłoch.

TOKIO, 27 grudnia. (P.) Odbyło się uroczyste otwarcie parlamentu. W mowie tronowej cesarz podkreślił stałość związku anglo-japońskiego i umocnienia przyjaźnielskich stosunków z mocarstwami.

Gazety, zaznaczając nieuniknione starcie pomiędzy parlamentem i gabinetem, przewidują rozwiązanie pierwszego.

Powodem konfliktu jest sztuczny budżet gabinetu Sajondżiego.

KIJÓW, 27 grudnia. (P.) Był naczelnik wydziału ochrony podpułkownik Kulabko, oskarżony o roztrwonienie 8,000 rb. z sumy 40,000 rb., przeznaczonych na ochronę podczas zeszłorocznych uroczystości sierpniowych, uznany został przez izbę sądową za winnego lekkomyślnego przechowywania funduszy i fałszu służbowego bez celu korzyści osobistej. Skazano go na 16 miesięcy twierdzy bez pozbawienia praw. Zarzut co do roztrwonienia odrzucono.

LWÓW, 27 grudnia. (P.) Na zjeździe stronnictwa ukraińskiego przewodniczący Lewicki zaawiadomił o spodziewanym zbliżeniu polsko-ukraińskim, utworzeniu w krótkim czasie uniwersytetu ukraińskiego i sejmowej reformie wyborczej.

IRKUCK, 27 grudnia. (P.) Tutejsze koła handlowe zaniepokojone są pogłoskami o założeniu w Urzędzie banku narodowego bez przedwstępnej wiadomości o tem kół bankowych i handlowych. Zachodzi obawa, że interesy banku takiego sprzeciwią się będą interesom rosyjsko-mongolskiego handlu.

PARYŻ, 28 grudnia (wł.) Ministra marynarki Delcassé'go zawiadomiła rada ministrów, że w najbliższym czasie przedłoży parlamentowi projekt o zbudowanie 3 wielkich okrętów i 1 wielkiego dreadnoughta.

PARYŻ, 28 grudnia (wł.) Według ostatnich doniesień, 10 pułków piechoty zostaną rozłożone w następujący sposób: 3 pułki i 4 bataliony pójdą do Wersalu, 3 do Pul, 1 pułk, składający się z 3 batalionów do Epinal, 2 pułki do Belfortu i 1 do Nicei.

PARYŻ, 28 grudnia (wł.) Decyzja Poincarégo, co do przyjęcia kandydatury wywołała w kołach radykalnych wielkie zadowolenie. Oprócz Poincarégo kandydować, będą Bubeau de Tournel, Ducrost i Delcasse. Niektóre kandydatury, jak naprzykład Delcasse'go nie mają powodzenia.

ATENY, 28 grudnia (wł.) Według ostatnich wiadomości; walki pod Bisani trwają w dalszym ciągu. Obecnie pora utrudnia grekom zdobycie Janiny.

BERLIN, 28 grudnia (wł.) „Mittag. Ztg.“ donosi z Konstantynopola, że wskutek agitacji stronnictwa młodoturków które coraz bardziej się na przeksztalca rewolucyjne młodotureckie, wrzenie wśród wojska tureckiego wzrasta z powodu bezczynności.

Na ostatnim posiedzeniu rady ministrów podniesiono, że dalsze wzmocnienie armii rezerwami grozi rewolucją. Większość rady ministrów przychyliła się do zdania wielkiego węzyra i ministra spraw zagranicznych, iż nieza dowolenie wśród znacznej części wojska jest bardzo wielkie, wojska tureckie niecierpiwią się i dlatego armia musi być wysłana przeciw nieprzyjacielowi.

Uchwalono prowadzić dalej wojnę. Delegaci turecy na konferencji pokojowej mają za zadanie przedłużanie rokowań, aby odpowiedzialność za wojnę zrzucić na barki państw bałkańskich.

FRANKFURT, 28 grudnia (wł.) „Frankf. Ztg.“ donosi z Konstantynopola, że ostateczne rozstrzygnięcie, czy ma być wojna prowadzona dalej, zostanie złożone w ręce specjalnej rady koronnej, ponieważ rząd nie chce przyjąć na siebie odpowiedzialności.

KASSEL, 28 grudnia (wł.) W mieście Ulm aresztowano oficera, podejrzanego o szpiegostwo na rzecz Francji.

BERLIN, 28 grudnia (wł.) Poselstwo bułgarskie, zapytane o cel bytności generała Sawowa w Konstantynopolu, oświadczyło, że urzędowo nie zostało powiadomione, w każdym razie nieprawdopodobnym jest przypuszczenie, aby miał misję przygotowania specjalnego traktatu bułgarsko-tureckiego.

Związek państw bałkańskich jest silny tem więcej, że przez solidarne postępowanie zmusił Turcję do pertraktowania z Grecją.

Tendencyjność wszelkich wiadomości tego rodzaju jest aż nadto widoczna. Sawow omówił kwestję zaprowiantowania wojska bułgarskiego na czas zawieszenia broni, co w czasie rokowań nie zostało omówione.

WIEN, 28 grudnia (wł.) Wielkie wrażenie wywołała wiadomość, iż bułgarzy prowadzą, pomimo wszystko, rokowania o Adrianopol.

BIAŁOGRÓD, 28 grudnia (wł.) Krążą tutaj pogłoski, że między Bułgarią a Turcją został zawarty pokój. Pogłoski te dotychczas nie zostały stwierdzone.

WIEN, 28 grudnia (wł.) W kołach politycznych twierdzą, że Austria dążyć będzie do tego, aby Skutari nie zostało się pod rządem czarnogórskim.

W Skutari mieszkają przeważnie albańscy i z tego względu słusznym będzie, że należy będzie do Księstwa Albańskiego.

WIEN, 28 grudnia (wł.). Donoszą, że

sprawa portu Adryatyckiego i linii kolejowej, prowadzącej do niego, jest kwestyą żywej dyskusji między Austrią i Serbią.

BORYSLAW 28 grudnia (wł.) Jak donoszą, aresztowano kilku królowiaków, mianowicie: Jarkiewicza, Prylińskiego, inżyniera Aleksandrowicza i robotnika Kapuśniaka. Zrobiono u nich rewizję, ponieważ podejrzani byli o szpiegostwo; rewizje nie dały żadnych rezultatów. Aresztowano także kilku rusinów, podejrzanych o szpiegostwo; podczas rewizji znaleziono u nich kabiny.

Z ostatniej chwili.

Berlin, 28 grudnia (wł.) Poseł bułgarski odbył dłuższą konferencję z prezesem ministrów serbskich Pasiczem. Konferencja miała na celu usunięcie nieporozumień, które wynikły na tle podziału zdobyczy wojennych. Nieporozumienia powstały podobno z powodu Monastyru. Dzienniki serbskie i bułgarskie napadały na rządy, co utrudniło jeszcze położenie.

Genewa, 28 grudnia (wł.) Odbył się tu wielki międzynarodowy wiec socjalistów w celu zaprotestowania przeciwko wojnie. Przemawiali przedstawiciele Niemiec, Francji, Szwajcaryi, Włoch, a również i polacy.

Powzięto rezolucję, obejmującą manifest konferencji bazylejskiej.

Wiedeń, 28 grudnia (wł.) Pomiedzy Austrią i Serbią toczą się rokowania w sprawie rewizji traktatu handlowego.

Berlin, 28 grudnia (wł.) „Lok. Anzeiger“ donosi z Petersburga, że rosyjskie ministerium spraw zagranicznych zajęło w sprawie autonomii Albanii i jej przyszłych granic stanowisko, iż przyszła Albania powinna składać się z takich prowincji, w których ludność mahometañska stanowi większość, Rosya bowiem nie może się zgodzić, aby okręgi, zamieszkane przez ludność słowiańską, wcielone były do Albanii.

Rosyjski ambasador w Londynie otrzymał już od swego rządu odpowiednie wskazówki. Gabinet londyński i paryski podzielają zapatrywanie Rosji.

Wiedeń, 28 grudnia (wł.) „Süd. Slav. Cor.“ donosi z Sofii, iż w tamtejszych kołach politycznych obiegają wiadomości, jakoby w ostatnich dniach toczyła się energiczna wymiana depesz pomiędzy ks. Ferdynandem i sułtanem tureckim.

Paryż, 28 grudnia (wł.) „Echo de Paris“ donosi, iż Turcyja tak długo będzie zwlekła z zawarciem pokoju, aż Austria dokona demobilizacji.

Madryt, 28 grudnia (wł.) Na hiszpańskim wybrzeżu panuje straszna burza, która wyrządziła już olbrzymie spustoszenia. Dwa okręty zatoneły, lecz załogi uratowano.

Petersburg, 28 grudnia (wł.) Jak zapewniają w kołach, zbliżonych do ministerium spraw zagranicznych, Anglia porozumiała się z mocarstwami celem zwołania konferencji dla uregulowania interesów mocarstw w Turcyi.

Rzym, 28 grudnia (wł.) Z Valony donoszą, że w Albanii wybucha powstanie przeciwko serbom. Rząd prowizoryczny albański zwrócił się do wielkich mocarstw z prośbą, aby skłoniły Turcyję i Grecyję do zaniechania walk na terenie albańskim.

Wiedeń, 28 grudnia (wł.) Pomimo oficjalnego zaprzeczenia ministra Sawowa, panuje tu przekonanie, że w Konstantynopolu toczyły się rokowania pomiędzy Turcyją i Bułgarią w sprawie zawarcia pokoju.

Wiedeń, 28 grudnia (wł.) Podobno jeszcze w bieżącym roku będzie rozpisany drugi konkurs na budowę kanału w Galicyi od Zator do Sambora.

Lwów, 28 grudnia (wł.) Na onegdajszym

posiedzeniu zjazdu ukraińców postanowiono wyłaczyć krajową radę szkolną z pod zarządu namiestnika i żądać, aby utworzono osobną autonomiczną radę szkolną dla ukraińców.

Konstantynopol, 28 grudnia. (wł.) W tureckich kołach rządowych zapewniają, że na dzisiejszym posiedzeniu konferencji pokojowej, lub najpóźniej w poniedziałek, powzięta zostanie ostateczna uchwała w sprawie dalszego prowadzenia wojny, czy zawarcia pokoju.

Konstantynopol, 28 grudnia. (wł.) Dyplomacya europejska wywiera w Konstantynopolu tak silny nacisk w kierunku pokojowym, że dalsze prowadzenie wojny jest nieprawdopodobne.

Bułgarya jest, według zapewnień dyplomacyi europejskiej, skłonna do dalszych ustępstw.

Konstantynopol, 28 grudnia. (wł.) W ostatnim czasie gminy żydowskie wykupują znaczne tereny w okolicach Jerozolimy i posiadają już kilka wsi wraz z ziemią w promieniu kilku kilometrów od miasta.

Medyolan, 28 grudnia. (wł.) W północno-zachodniej części Trypolitanii włoskiej wybuchło powstanie. Były poseł do parlamentu El Baroni zwołał około 8,000 zbrojnych arabów. Planowane są napady na miasta Suara i Garian. Z Tunisu otrzymali powstańcy znaczne posiłki.

Metz, 28 grudnia. (wł.) Przedwczoraj wylądował na ziemi niemieckiej w okolicy Ahuicourt aeroplan francuski z dwoma oficerami, pułkownikiem Glaice i porucznikiem Pelloux. Komendant oddziału lotniczego w Metz, major Siegert, nakazał aresztowanie oficerów, którzy zostali wypuszczeni na wolność dopiero, kiedy się okazało, że zabłądzili oni do Niemiec przypadkowo.

Konstantynopol, 28 grudnia (wł.) Francuskie okręty wojenne, stojące na wodach tureckich otrzymały rozkaz powrotu do Francji i znajdują się już w drodze. W zatoce Złotego Rogu pozostał tylko jeden okręt „Gambeta“.

Frankfurt, n/m. 28 grudnia (wł.) „Frankf. Ztg.“ donosi z Konstantynopola, że reformy zaprowadzone przez rząd turecki w Armenii, zastosowane będą na razie w czterech prowincjach armeńskich, które otrzymają rodzaj autonomii. Siedzibą rządu będzie miasto Nusz. Na czele zarządu stanie specjalny inspektor generalny, który otrzyma do pomocy jednego doradcę angielskiego i radę, złożoną z 3 mahometan, 2 armeńców i 2 kurdów. Wszelkie postanowienia inspektora będą ważne dopiero po uzyskaniu zgody rady.

Genewa, 28 grudnia (wł.) W pierwszorzędnym hotelu „Lozan“ międzynarodowa banda złodziei okradła pewnego cudzoziemca. Łupem złodziei padło 20,000 fr. i wiele kosztowności.

Z WARSZAWY.

* Udzielenie święceń.

Wczoraj w kościele św. Krzyża J. E. ksiądz Kazimierz Ruszkiewicz biskup sufragana warszawski, podczas Mszy św. o g. 8 ranó udzielił święceń na dyakona sybdyakonowi seminarjum metropolitarne warszawskiego Janowi Poskrobec.

Księgarnia „Przeglądu Katolickiego“

UL. ŚW. ANDRZEJA № 3.

POLECA: ŻYWIOTY ŚWIĘTYCH POLSKICH, KRÓLOWĄ JADWIGĘ I WSZYSTKIE WYDAWNICTWA TEŻE KSIĘGARNI, JAK RÓWNIEŻ OBRAZY, RÓZNOCE, POCZTÓWKI ARTYSTYCZNE, MATERIAŁY PIŚMIENNE.

Dr. B. Rejt

Średnia № 5, powrótli.

Sp. choroby skórne, włosów, weneryczne, moczołciowe i kosma tyka lekarska. Leczenie syphilisu Salvarsanem Ehrlich-Hata „606“ i „914“ (warszawskie). Leczenie elektrycznością (elektrolizy) i masażem wibracyjnym. Godziny przyjęć: od 9-1 i od 4-8 w niedziele od 9-2 po południu. Dla Pań osobno poczekalnica.

PODZIĘKOWANIE.

Szanownym księżom, a w szczególności ks. prefektowi, R. Malinowskiemu za bezinteresowną eksportację drogich nam zwłok, ks. Szcześniakowi, przełożonej szkoły p. C. Waszczyńskiej, ciążu nauczycielskiemu, p. dyrektorowi Fersterowi, p. Majerowicz wraz z uczniami, jak również i za nadesłanie wienicy, oraz tym wszystkim, którzy uczestniczyli w oddaniu ostatniej posługi drogim nam zwłokom na wieczny spoczynek

s. † p.

MANTIUSI SALSCKIEJ

składają z głębi zbolalego serca serdeczne „Bóg zapłać“, pozostali w nieutulonym żalu
Rodzice, siostrzyczki i braciśzek.

POLECAMY

nowo wypuszczone tytonie wymienitej dobroci w specjalnym opakowaniu:

„Albański”

w 1/4, 1/2 i 3/4 funt. w opak. w cenie 2.40, 2.64, 3.20, 3.68, 4.00, 5.00, 6.40

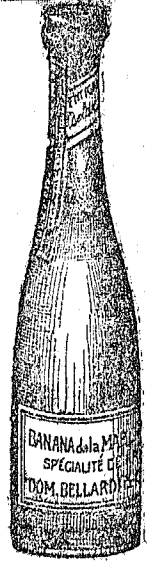
jak również tytonie „Obstalunkowe”

w 1 funt. w opakowaniu, specjalnie przygotowane dla domowego wyrobu papierosów, w cenie 2.64 i 1.84 za funt.

Jednocześnie zwracamy łaskawą uwagę P. P. palących na znacznie ulepszone papierosy:

„Smyrna, Europejskie”	100 sztuk à 1.20 kop.
”	10 ” ” 12 ”
”	100 ” ” 100 ”
”	10 ” ” 10 ”
Gabinetowe, Aldona	100 ” ” 60 ”
”	10 ” ” 6 ”
”	5 ” ” 3 ”

Akcyjne T-wo „A. N Szaposznikow i S^{ka}
w Petersburgu.

3919

Najlepszy tylko firmy

Dom. ^{co} Bellardi & Co
Turin.

„ODEON”

Od soboty 28 do poniedziałku 30 grudnia
Nadzwyczajny program!

Starożytna Francya **Obuwie Bigorno**
natura. komi czny.

Królowa Sabj **wstrząsająca drama-**
aktach. tyczna legenda w 2-ch
4151

Tygodnik Ilustrowany
wydarzenia ostatniej doby

Maksio w opałach **komedya**
w wykonaniu **MAKSA LINDERA**
NAD PROGRAM

Mikość zakazana **dramat**

Skradziono weksel
na 100 rb. in blanco, wystawiony przez Tomasza Kunke, na zlecenie Wojciecha Łamek, zastrzega się przed nabyciem, gdyż jest nieważny. Nowe Chojny, Południowa 3, Łamek. 4860

STAJNIA

z szopami do wdzierzawienia przy ul. Radwańskiej 67. Wiadomość Grabowa 29—20. 4864

Piesek biały

z żółtym długim włosiem, mordka i łapki wystrzyżone, zaginał we wtorek rano. Uprasza się o odprowadzenie za wynagrodzeniem, ul. Benedykta 28 m. 12. 4876

ZAGINAŁ

40 miesięczny ceter z obrażą (brązowy wabi się „Karo”). Uprasza się o odprowadzenie lub wskazanie takowego za nagrodą rub. 10.—, Główna № 62, Effenberg. 4878

POTRZEBNA

panienka lat 14-15 umiejąca porządnie szyć lub haftować — Pierwszeństwo ma ta, która z goręcliarstwem jest obeznana. Zgłosić się można do 12-tej w południe u **M-me Annette** Andrzejka 4. 4884

Nauczyciel

przypasobia do szkół rządowych i prywatnych i na świadectwa ul. Benedykta 22—3 od 4-ej do 6-ej. 4880

Wynajem

KARET

Piotrkowska № 141 i Średnia № 35. 4888

Dr. BOGUSŁAWSKI

h. ordynator szpitala S-go Duchy w Warszawie przeniósł się z Warszawy do Łodzi
choroby kobiece
przyjmuje od 4-ej do 6-ej po południu
Przejazd № 30. 8587

Dr. med. W. KOTZIN

ul. PIOTRKOWSKA 71
Choroby nerca i płuca,
przyjmuje od godz. 10—11 rano
i od 4—6 pp. 2763r
№ telefonu 21-19

Dr. I. SILBERSTROM

Zawadzka 12.
Choroby skóry weneryczne (stosowanie preparatu 808) moczopłciowe. Kosmetyka lekarska, usuwanie szpeczących włosów, plan itd.) od 12—3 p. p. i od 5—3, w. Panie: 4—5. Poczok. odziedz. W niedzielę od 11—3 ponoi. 712r

Dr. LITMANOWICZ

Krótkka 12.
Choroby nerek, pęcherza, cewki i t. p.
Przyjmuje do 10 rano i od 4—8; Telefon 18-61. 3011

Dr. Jelnicki

ul. Andrzejka 7. — Tel. 170.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Godziny przyjęć: panowie od godziny 9—11 r. i od 6—3 po poł., panie od 4—5 po poł.; w niedzielę i święta od g. 8 do 12 rano. 1467

Dr. med. J. Szwarcwasser

Piotrkowska 88.
Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żołądka i kiszki i przemiany materii (cukrowa, podagra, otyłość itd.). Niezbędne dla dygnozy analizy chemiczne i bakteriologiczne, wydziałelnia krwi w laboratorium własnym. Od 1—1 rano i od 5—7, po południu. 188

Dr. L. PRYBULSKI

Choroby skórne, włosów, (kosmetyka), weneryczne i moczopłciowe i naczo płciowe
Leczenie syphilisu EHRLICH-HATA „908—914”
Ul. Południowa № 2, tolof. 13-59
Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w. panie od 5—6 po poł. Dla pań osobn. poczekalnia. 242a

Dr. W. Outkiewicz

Specjalność: choroby skórne weneryczne 8 1/2—10 1/2, rano i o 2 4—7 1/2, w. W niedzielę od 9—1 p rano. Zielona 19. 347r.

DR H. Rueyer

Nawrot № 1.
Choroby wewnętrzne.
Przym. p. poł. 4—6. 3820

Choroby weneryczne skórne i moczopłciowe

Dr. Stanisław Piekarski

PIOTRKOWSKA № 115.
Przym.: od 9—10 rano i od 5—8 wiecz., kobiety od 4—5. 1351—r.

Dr. A. Groszlik

Zachodnia 88, (przy Zielonej).
Choroby skóry i włosów, weneryczne i dróg moczowych. Instytut bakteriologiczny i światłolecznicy. Badanie krwi na syfilis. Od 8 1/2—11 1/2, r. i od 5—2. Niedziele i święta 9-12 r. 3051

Dr. Sonenberg

POWRÓCIŁ 3665
Choroby, skóry, dróg moczowych i weneryczne. Cegielniana 14. Od 11-1 i 5-7 1/2

Lekarz weterynaryj

S. WOLMAN,
Piotrkowska 145. Telefon 29-00.
Porady w zakresie lecznictwa wchodzące, djagnostyczne szczeplonki, ekspertyzy. 3455

Dr. med. Leyberg

Ch. skóry, weneryczne i moczopł. Godziny przyjęć: 10—1 i 6—8 Dla pań 5-6 poczekalnia oddzielna W niedzielę od 8—1-ej. Krótka 5, tolof. 26-50. 1837

Szkola rysunkowa

Jerzego Lemana

Południowa 2
Rysunki, Malarstwo, Modelowanie model żywy (akt i głowa)

Przy szkole jest osobny oddział dla rzemieślników: ślusarzy, stolarzy, malarzy, cieśli i malarzy z nauką rysunku fachowego. 4882

Dr. Wacław Bernard

CHOROBY WENERYCZNE, SKORY, DRÓG MOCZOWYCH

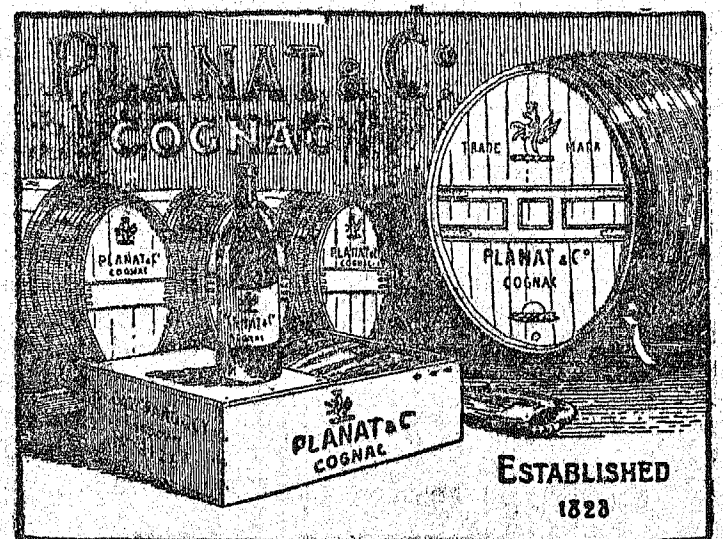
Spacerowa № 40

przy Andrzeja. 8—12 1/2, r. i 5—7 1/2, w.) 1483

Dr. Jan Cadorski

Akuszerya,
choroby chirurgiczne i kobiece

przyjmuje do 10 r. i 4—6 po poł ul. Cegielniana 9 m. 4. 3526

„Przeklęta dziedziczność“

wstrząsający dramat w 3-ach aktach, II-a część
„Bicz dziedziczności“ w wykonaniu P. DUQUINI GYUION.

Część I. Hulaszca życie. Część II. Skutki alkoholizmu. Część III. Delirium Tremens.

RYCERZ BEZ STRACHU.

wyjątkowo komiczne w wykonaniu Maksa Lindera.

Orkiestra koncertowa SEXTET.

Orkiestra koncertowa SEXTET.

CASINO

Od dziś do poniedziałku 30-go grudnia włącznie.

Między innymi:

DROBNE OGŁOSZENIA.

AIAIAI) FRA SILVIO

Boski Poemat. Cena rb. 1.50. Księgarnia Fiszera. 10941-3sc-3

AIAIAI! Nauczycielki, nauczycieli, freblantki różnej narodowości, na godziny, na stałe; bony, gospodynie, towarzyszyki, ekspedientki, kasyerki, buchalterki, pielęgniarki, poleca pierwszorządne Biuro pedagogiczno-rekomendacyjne Ludwińskiej, Piotrkowska 109, parter. 11112-6-6

AIAIAI! Nauczycielka, mająca prawo nauczania w szkołach otrzyma bardzo korzystną posadę, Biuro Ludwińskiej, Piotrkowska 109. 11111-6-6

AIAIAI! Pierwsza szkoła rekondukcjonalna dla kobiet nagrodzona wielkim złotym medalem na wystawie rzemieślniczej w Łodzi A. Krowickiej i L. Jasińskiej, ul. Karola 16. Zapis uczęszczać codziennie od 3-6 pop. oprócz niedziel i świąt. Szkoła wydaje świadectwa z prawem szkół rekondukcjonalnych w Warszawie. 3603r-s

A! Szafa, łóżka, stół, krzesła, otomana, bielizniarka, biurko, tremo, maszyny, wyjeżdżając rozsprzedam tanio, Konstancynowska 45-11. 11260-6-1

A! Okazyjne muszę wyprzedać zaraz bardzo tanio garnitur salonowy, lustra, lampy, obrazy, kredens, stół, krzesła, w sypialnego pokoju, szafy, biurko, otomana, palmy, stoliki, ekran słupy, Nowo-Cegielniana 6-7 front. 11263-10-1

A! Meble salonowe, stołowe, sypialne oraz szafy, biurko, otomana, lustra, lampy, stoliki, obrazy, palmy sprzedam zaraz wypadkowo tanio, Pańska 54 m. 1. 1126-10-1

A! Z powodu wyjazdu sprzedam tanio garnitur salonowy, tremo, słupy, ekran, tualetę, otomana, szafy, łóżka z materacami, umywalkę, bielizniarkę, kredens, stół, krzesła, biurko, fotel, zegar, gramofon, Piotrkowska 192 m. 5. 11263-1

A! Meble z kilku pokojów wyjeżdżając sprzedam za bezcen oddając lokal 3 pokoje z kuchnią z wygodami, Konstancynowska 36 m. 14. 11269-1

A Agent do sprzedaży pasty polartreby zaraz, Głiński, Mikolajewska 54. 11251-2-1

C zernidło na skórę, żądać tylko Głińskiego, skład główny Milajewska 54. 11252-6wcs-1

D o wynajęcia natychmiast sklep i różne mieszkania, Sosnowa 16. Wiadomość u stróża. 11244-3-1

D o sprzedania gazomierz 50 kubiczny, Stow. „Praca“ Radwańska 19, od 7 do 9 wieczór. 11257-3-1

F ilia piekarska zaraz do sprzedania tanio, Przejazd 46. 11223-5-1

F ilię zaraz sprzedam. Wiadomość: ul. Gubernatorska 38, 11255-3-1

G ramofony na raty bardzo tanio, płyty, ceny fabryczne, Włodowska 119. 11115-2s-2

G łówna 40-15, oficyna II wejście. Wyprzedaje bardzo tanio, bluzki, fartuski, sukienki eżycienne i płótna haftowane wandszonery. 10239-6-5

G ramofon dwusprężynowy 50 utworów sprzedam, 25 rubli. Wólczańska 97-50. 4039-6-6

J est dom jednopiętrowy murywany do sprzedania w Sieradzu, do kupna przystąpić można z tysiąc siedemset rublami. Bliższej informacji zaciągać można w bufecie w Wolfówce. 11229-3-1

K i damskie do wypożyczenia na maskarady i przedstawienia amatorskie, ulica Benedykta 20 mieszk. 12, pierwsze piętro, Michał Naborowski. 11250-6-1

K anapę wygodną, elegancką, tanio, sprzedam, Włodowska nr. 119 m. 17, front, II piętro. 11122-6-5

L okaj ze świadectwami poszukuje zajęcia, Konstancynowska 17-1. 11235-1

M agle do sprzedania, Przemysłowa nr. 95. 11214-3-3

P otrzebny jest wydzierżawca lub człowiek dobrze obeznany w gotowaniu mydeł do wspólnego interesu, Ruska 9 m. 8. 11220-3-2

P otrzebne 5 tysięcy rubli na pierwszy numer hipoteki. Tamże do sprzedania ładny plac frontowy z oficyną drewnianą przynoszącą dochodu 600 rubli rocznie, na Bałutach. Wiadomość: Łagiewnicka 26, w piwni. 10501-5s-4

P otrzebne na pierwszy numer hipoteki od Nowego Roku dwa tysiące rubli. Wiadomość: ulica Srebrzyńska nr. 21, w sklepie u rzeźnika. 11180-2s-2

P rośby, sprawy karne, apelacje, kasacje, kontrakty, paszporty zagraniczne, Dawid Maków, Włodowska 58. 11251-1

P iwiarnia do sprzedania lub urządzenie tanio byle zaraz, również komoda w dobrym stanie. Wiadomość w biurze „Praca“ Radwańska nr. 19, od 7 do 9 wieczór. 11252-1

P otrzebna kantrowa do pralni. Oferty składać w Rozwoju „P. M.“ 11254-1

P rzybliżał się pies kondel zoty z obrozą na szyi. Prawy właściciel odebrać może za zwrotem kosztów, Aleksandrowska 67, m. 15. 11199-3-3

P rzybliżał się piesek zoty Odebrać można na ulicy Dolnej nr. 19 m. 2. 11236-1

P otrzebny uczeń z 2-letnią praktyką do składu aptecznego Jan Bocheński, ul. Zgierska nr. 13, Łódź. 11235-3-1

P otrzebny specjalista (zależni) ciele) korzystnej fabrykacji. Przeznaczylbym 30,000. Adresować: Kaweczki, Siedlce.

P rzybliżał się duży pies maści siwej, uszy obcięte. Odebrać można na ulicy Słowiańskiej nr. 17 m. 52. 11237-2-1

P rzybliżała się suka, buldog duża, maści szarej. Odebrać można, Piotrkowska 99 u stróża. 11249-1

P rzyjmę na mieszkanie przyzwoitych panów, Wólczańska 185 m. 19. 11286-1

P otrzebny chłopiec do stolarza, Zachodnia nr. 39. 11267-1

P otrzebna zdolna pracownica zaraz, ul. Radwańska nr. 19, M. B. 11261-1

P okój tanio do wynajęcia, Wólczańska 210. 10834-12-csw-9

P rzyjmę inteligentną kobietę na mieszkanie z całodziennym utrzymaniem. Oferty w administracji Rozwoju pod lit. „Z. J.“ 10576-6-6

P óżne większe i mniejsze mieszkania do wynajęcia tanio, zaraz lub od 1 stycznia, Włodowska nr. 143. 11145-5-5

P rzadka okazja! Bardzo tanio sprzedam sklep kolonialno-galanteryjny. Wiadomość: ul. Piotrkowska nr. 35, sklep. 11270

S klep kolonialno-spożywczy z mieszkaniami, egzystujący 12 lat, z powodu wyjazdu jest do sprzedania zaraz. Wiadomość: Rokicińska nr. 49. 11248

S kończywszy historyczno-filologiczny fakultet uniwersytecki, udzielam lekcji ze wszystkich przedmiotów do szkół średnich. Specjalność: rosyjski (ćwiczenia) historia i łacina Wschodnia 57 m. 52. Zastać można od 4-5 po poł. 11258-1

S klep do sprzedania. Ul. Polna nr. 57 (Kozłny). 11230-3-1

Sprzedam maszynę do szycia niedrogo. Główna 33, m. 43, Wasilewka. 11241-1

Słusarz potrzebny do samodzielnego prowadzenia zakładu. Zachodnia 51, m. 40. 11242-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania zaraz z powodu niemożności prowadzenia. Wiadomość Włodowska 150. 11246-3-1

Sklep w dobrym punkcie, sprzedam z powodu zmian rodzinnych, tanio, byle zaraz. Wiadomość: ul. Długa nr. 10 m. 6. 11245-2-1

Sklep do sprzedania z powodu kupna domu, zaraz, ul. Piękna nr. 25, Sołtan 11215-3-2

Sklep spożywczy do sprzedania zaraz, także pianino, Gubernatorska 15. 11194-3-5

Sklep kolonialny do sprzedania zaraz. Cena przystępna. Włodowska 101. 11230-2-2

Sklep rzeźnicki z warsztatem do odstąpienia zaraz, sztachowanie w domu. Wiadomość: Staro-Zarzewska nr. 35 w piwni. 11222-2-2

Sprzedaj gwiazdkowa po cenie fabrycznej za gotówkę a także na rozplata maszyny do szycia i wyzmaczki, Konstancynowska 12, B. Pomorski i S-ka. 10841-4sw-3

Sklep spożywczy do sprzedania. Wiadomość: Aleksandrowska nr. 38, sklep. 11106-3sw-3

Wypuszcza się polowanie około 1000 móg z łaskiem, od Nowego Roku, w powiecie sieradzkim, 3 wiorsty od Sędzic. Wiadomość: Staro-Zarzewska nr. 23 mieszk. 41. 11239

Z powodu choroby sprzedam maszynę słupkową, prawie nową, ul. Weguera nr. 5 m. 6 (w Dąbrowce). 11247-2-1

Zaginiony weksel na rb. 100 podpisany przez Wincentego Rozwadowskiego, ostrzegam się przed nabyciem, Aleksander Gizaka, Nizka 9. 11256-3-1

Zaginiony wyżeł biały, bronzowe uszy i latka na grzbiecie, wabi się „Hektor“. Odprowadzić za wynagrodzeniem, Zawadzka 12, L. Gałkowski 11271-1

Zaginiony paszport zagraniczny (ruski), wydany z konsulatu w Warszawie, oraz wid rosyjski, wydany przez policmajstra m. Łódzi, na imię Anastazy Piękniewskiej. Uprasza się o zwrot na Włodowską 69 do gospodarza. 11218-3-2

Z magle do sprzedania zaraz, ul. ogrodowa nr. 50. 11227-2-2

Zagubione dokumenty.

Aniela Gawłowska zagubiła paszport, wydany z gm. Poddebice, pow. Łęczyckiego. 11206-3-3

Franciszek Krzewiński zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Rozenblatta. 11211-3-3

Marcin Jakubowski zagubił paszport, wydany z gm. Borowy, pow. grójeckiego, gub. warszawska. 11202-3-3

Przeździecki Walenty zgubił bilet od paszportu, wydany z fabryki Hoffriehtera. 11233

Szczepan Adamek zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Franko. 11245

Stanisław Kula zagubił paszport, wydany z gm. Styrzów, gub. Piotrkowskiej. 11259-3-1

Walenty Przeworski zagubił paszport, wydany z gm. Woźniki gub. piotrkowskiej. 11254-3-1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Jona, na imię Józefa Łuczaka. 11200-3-3

Zaginiony paszport, wydany przez burmistrza m. Staszowa, gub. radomskiej, na imię Andrzeja Józefa małż. Maciejewskich. 11238-5-1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Józefa Babada na imię Alojzego Sztarkmana. 11240

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki „Serejski i Dubson“ na imię Józefa Trzecińskiego. 11245

Zaginiona karta od paszportu, na imię Wawrzyńca Garncarek, wydana z fabryki L. K. Poznańskiego. 11262-1

M. Kołodziejewski

- Skarpetki męskie już od 12 kop.
- Pończochy damskie czarne i inne . . . od 18 "
- Rokawiczki ciepłe od 30 "
- Żaboty od 15 "
- Krawaty regaty od 25 "
- " a la scott od 30 "

Pozatem wielki wybór bluzek welnianych, hałek, sukieneczek, kapturków galanteryj damskiej i męskiej.

Krawaty ostatnie nowości krajowe i zagraniczne

„Łalki zabawki“

Dnia 25/III w południe zaginiona **PAPUGA** zielona. Uprasza się łaskawego znalazcę o odniesienie za nagrodą rb. 5. Ul. Staro Wólczańska nr. 6, do fabr. Rejchmana. 4870

TEATR „OAZA“

róg Główniej i Piotrkowskiej.

Ceny miejsc popularne 17-50 k. ucz. 15. Zmiana programu we wtorki i soboty.

Dzisiaj, jutro i pojutrze nadzwyczajny program! Między innymi demonstrowany będzie wzruszający dramat w 2-ach częściach

„WARYATKA“

Nad program wzruszający dramat „OFIARA WOŹNICY“

wywołujący potężne wrażenie na każdym widzu. Prócz tego przedstawiane będą arcywesołe komedye, w wykonaniu KUBUSIA, ulubieńca publiczności.

Dlaczego marynarze

odznaczają się taką zdrową kompleksją?

Pan zapewne często zachwycał się krzepkim zdrowiem marynarzy i rybaków. Oni żyją na morzu wśród wiatrów i fal i wi dzimy ich zawsze z obnażoną pierśią. Mimo to nikt mniej, niż on nie podlega katarom i bronchitom. Rzadko znajdziemy wśród nich kaszlących, osłabionych lub chorych na płaca. A dlaczego tak jest?

Młody marynarz.

Przyczyna tego już w starożytności była znana. Lekarze zawsze przypisywali zdrowie marynarzy temu, że oni wdychają zdrowy świeży zapach smoły, którym przesycone są okręty. Każdemu wiadomo, jak dobroczynnie smoła działa na płaca.

Najłżejszy katar, o ile będzie zaniedbany, może przejść w bronchitis, a niema nic trudniejszego, jak uwolnić się od zadawnionego kataru oskrzeli, wywołanego przez złośliwy katar. Dlatego też najlepiej walczyć z chorobą w samym zarodku; środkiem najpewniejszym, najprostszym i najoszczędniejszym jest zażywanie smoły.

Obecnie dzięki wybitnemu farmaceucie w Paryżu, p. Guyot który wynalazł sposób przygotowywania ze smoły małych okrągłych kapsulek, mamy możność przyjmowania kapsulek Guyota, są bowiem do nabycia we wszystkich aptekach.

Zażywanie kapsulek dziegieciowych Guyota po 2—3 po każdym jedzeniu, wystarcza do wyleczenia w krótkim czasie najporeczywszego kataru i najbardziej zadawnionego bronchitu. Zdarzały się nawet wypadki uleczenia zdeklarowanej gruźlicy, dziegieć bowiem wstrzymuje rozkład płuc przez tuberkaty, zabijając szkodliwe mikroby, stanowiące przyczynę tego rozkładu. Jest to bardzo proste i wytłumaczone. Najłżejszy katar, o ile będzie zaniedbany, może przejść w bronchitis.

Dlatego też najlepiej walczyć z chorobą w samym jej zarodku, zażywając kapsułki Guyota, zawierające dziegieć, otrzymany ze specjalnego gatunku sosny morskiej, która rośnie w Norwegii. Kapsułki te przygotowują się podług przepisu samego wynalazcy Guyota, czem tłumaczy się ta okoliczność, że tylko te kapsułki są skuteczne, wszelkie zaś podrabiania są bezwartościowe. Kapsułki Guyota są okrągłe, wielkości grochu, dają się łykać z łatwością z odrobiną wody. Są do nabycia we wszystkich lepszych aptekach. Zachwalany w sprzedaży ten lub inny produkt, zamiast prawdziwych kapsulek dziegieciowych Guyota, należy we własnym interesie odrzucać.

Żądajcie stanowczo, aby wam dano prawdziwe kapsułki Guyota. Aby uchronić się od wszelkich pomyłek prosimy zwracać uwagę na etykiety na flakonie. Na prawdziwych kapsułkach Guyota znajduje się napis wynalazcy Guyot grabem i tłustym piśmem oraz podpis tegoż w trzech kolorach: fioletowy, zielony i różowy na ukos etykiety, również adres laboratorium: Dom Handlowy L. Frère 19. rue Jacob, Paryż.

Przez tego należy pamiętać, że prawdziwe kapsułki Guyota nie są czarne, przeciwnie zaś nadzwyczaj białe i na każdej kapsułce odtworzony podpis „GUYOT”. Cena kapsulek Guyot 1 rb. 25 kop. za flakon.

Karaca kapsułkami Guyot wynosi mniej, niż 10 kopiejek dziennie, a wyzdrowienie zapewnione.

P. S. Osoby, które nie mogłyby łykać kapsulek, mogą je zastąpić Smolą Guyota w stanie płynnym, biorąc to lekarstwo w szklance wody, lub innego płynu do picia, którego wleją zawartość jednej łyżeczki od kawy; skutek zbawienny tego środka będzie ten sam jak zażywanie kapsulek i ozdrowienie nastąpi niezawodnie.

Cena płynnego dziegiu GUYOT 1 rb. 10 k. za flakon. Sprzedaż w składzie; Dom Handlowy L. Frère, № 19, ulica Jacob, w Paryżu i we wszystkich lepszych aptekach całego świata. Do nabycia w większych aptekach i składach aptecznych. 5409

LUNA

Dziś do poniedziałku włącznie między innymi:
Znakomita Artystka

Jenny

Porten

4890

w głównej roli dramatu artystycznego w 3 częściach

Cień Morza

Z powodu wyjazdu za bezcen do sprzedania

Pałacyk z ogrodem

gospodarskimi zabudowaniami i oficyną dochodową w Brzezinach. Budowa stylowa solidnie wykończona. Plac przy pałacu zdalny na fabrykę. Wkrótce ma być tramwajowe połączenie z Łodzią i kolejka towarowa do Kołuszek.

Blisze szczegóły, plan budynków i ogrodu w księgarni Gebetnera i Wolfa. Piotrkowska 87. 4133

BLASK

NAJLEPSZA
ZAPRAWA DO PODŁÓG
BEZ SZCZOTEK NADAJĄC
PIĘKNY POLYSK.

Sprzedaż hurtowa u W-go GUSTAWA ROSENTHALA, Mikołajewska 16. 356

Pianina

nowe, używane krajowe, zagraniczne, zamiana, strojenie, repara-cja. Piękne gramofony, płyty. Ceny najniższe, na raty. Mikołajewska 25. Tel. 24—55. Skład Chodkowskiego. 4810

MEBLE

żelazne wias, wyrobu materace, wyżymaczki, wózki, Naczynia kuchenne, Aluminiowe Emaljowane. Ceny najniższe za gotówkę i na raty Chodkowski i Lenk, Mikołajewska 25, filja Zarzewska 5. Telefon 24—55. 4812

Krajowa Spół. Gorzelnicza

S. hr. Tarnowski, Zalewski i S-ka sprzedaje spirytus denaturowany hurtowo i detalicznie oraz wyrabia pozwolenia na sprzedaż na filje. Przedstawiciel Józef Zaborowski, kantor Wólczajska 41, tel. 15-72. Skład Wólczajska 28. 3235

Remiza „BRISTOL”

Wynajem Karet

A. NEUMANN

ul. Piotrkowska № 119 tel. 10-53

LABORATORYUM

D-ra Bogusławskiego dla celów dyagnostyki lekarskiej (analizy krwi, moczu i t. p. (serodyagnostyka). Przejazd № 30. 3801

Zakiet zimowy

popielata sukienka

do sprzedania. Nawrot 42 m. 13.

Md. Dentysta

H. PUTZMAN

przeprowadził się na ul. Piotrkowska № 10 1-sze piętr. z frontu POWRÓCIŁ z zagranicy i przyjmuje codzien. sam od 10 r. do 1 pp. i od 3 do 7 wiecz. 3191

Dr. B. REJT Średnia 5

Sp.: Choroby skórne, weneryczne, włośni, kosmetyka lekarska. Leczenie Syphilisu Salvarsanem „Erlieh Hata 606” (wśródzynie). Leczenie elektrycznością (elektrolizmem) i masażem wibracyjnym. Dla pań osobna poczekalnia. Godz. przyj.: od 8—1 rano i od 4—8 w., niedziele i święta od 9—8 pp. 3592

Choroby uszu, gardła i nosa

Dr. B. CZAPLICKI

ordynator szpitala Anny-Maryi. Piotrkowska № 120. Przyjmuje od g. 11—12 rano i od 5—6^{1/2}, p. p. w niedziele i święta od 10—11 rano. 3474

Dr. LEWKOWICZ

choroby skórne, weneryczne i niemoc płciowa
Konstantynowska 12.

Przy syphilisie (zastosowanie preparatu „606” i „914”, od 5—1 i 6—8, dla Pań od 6-8 w Niedziele 9-3. Osobna poczekalnia.

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.

Syphilis skórne wener., choroby dróg moczowych. LECZENIE SYPHILISU EHR-LICH HATA 606. 748r

Przyjm. od 8—1 rano i od 6—8 w., dla dam od 4—5. W niedziele i św. tylko 1 rano.

Dr. H. Szumacher

Choroby weneryczne i skórne.

Nawrot 2.

Przyjmuje od 8—10 i pół i 6—8 po poł., panie od 5—6. W niedziele i święta od 8—1 po poł. 876r

Doktor

B. DONCHIN

specjalista

chorób oczu

Piotrkowska 69. Telefon 28-39. Lecznica ze stałymi lekami.

Godziny przyjęć w ambulatorium od 10—12 i od 4—7 po poł. Przyjmuje chorych na state. 2653

Dr. med. Bolesław Kon

PIOTRKOWSKA 56.

choroby uszu, nosa, gardła i chirurgiczne 3617
przyjmuje do 11 r. i od 4—7 popoł.

Dr. Rosenblatt powrócił.

Choroby uszu, nosa i gardła. Przyjmuje 10-11 i 5-7. Piotrkowska 35. Tel. 19-84. 2715

Przejazd № 8.

(stary) Telef. 17-14

Dr. FRANCISZEK

KOZIOLKIEWICZ

mieszka obecnie Przejazd № 8, front, I-e piętro. Przyjmuje od 9,—12 i od 6—8 w

Syfilitykom,

Podagrykom,

Reumatykom,

Artretykom

w chorobach przemiany materii skórnych, narządów brzusznych, jako to: hemoroidy, przekrwienia wątroby etc. zalecamy przeprowadzić

Acheńską kurację w domu.

Acheńską sól kąpielową i „ ” do użytku we wnętrzu, w orygin. opakow (z różową banderolą i podpis Prof. Dr. Stallschmidta) sprzedają apteki i składki.

Miliony ludzi

wyleczonych!!!

To nie szumna reklama, gdyż od 1,000 przeszło lat znane wszechświatowej sławy Acheńskie źródła siarczane ordynują w powyższych cierpieniach powagi lekarskie na całej kuli ziemskiej.

Acheńskie Tow. naturalnych produktów źródła-nych w Akwizgranie.

Reprezentaut: M. Niedzwiedz, Warszawa, Graniczna 6. 2687

Dr. H. Sadkowski

Piotrkowska 120.

Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszek). Codziennie od 8—10 rano i od 5 od 7 po poł. Telef 23-10. 259

Magazyn kapeluszy damskich

F. CHLEBOWSKIEJ,

istniejący od lat 10.

Poleca na nadchodzącą Gwiazdkę galanterię: kołnierzyki męskie i damskie, mankiety, krawaty, żaboty, szale wieczorowe, serdaki, rękawiczki, m. i d. chusteczki i wszystko w zakres galanterii wchodzące. 3333

Benedykta № 35. ŁÓDŹ. Benedykta № 35.

STOLECZNY

4129

L. P. Truzzi

Na Targowym Rynku.

Telefon 21—68.

CYRK

W sobotę dnia 28-go grudnia 1912 roku.

2 wielkie przedstawienia. Początek dziennego o godz. 3 po południu. Interesujący program. Debiuty nowych artystów. Na dziennym przedstawieniu wystawiona będzie jeszcze tylko jeden raz wielka pantomina dziecienna w 5 akt. i 25 obr. p. t. „Mazepa”. Udział bierze 100 osób, artyści i artystki przeważnie dzieci. Wieczorem o godz. 8 i pół wielki wieczorowy program. Debiuty nowych artystów. Występ dyr. cyrku p. W. Truzzi z jego tresowanymi końmi. W drugiej części programu wystawiona będzie wielka historyczna pantomina w 10 akt. i 50 obrazach „Ogniem i mieczem” z powieści H. Stenkiwicza. Udział bierze 175 osób i 40 koni.

ANONS: Jutro 2 przedstawienia.

Skład Papieru, Materiałów piśmiennych i rysunkowych

Maryi Strzeleckiej

Zielona 15 tel. 23-53

poleca: duży wybór materiałów piśmiennych, kalendarze biurowe i ozdobne, podkłady na biurka, utensylia dla techników, gry towarzyskie oraz nowe wydawnictwa kart pocztowych. 3903

Kwas moczowy zatrzuwa organizm

REUMATYZM
 PODAGRA
 ARTRETYZM
 NEURALGJA
 MIGRENA
 ZWAPNIENIE
 TĘTNIC
 PIASEK I KAMIE-
 NIE NERKOWE. --

Organizm zatruty kwasem moczowym ginie w kleszczach mąk, uratować go może tylko

Urodonal Chatelain'a

albowiem URODONAL CHATELAIN'A rozpuszcza kwas moczowy, jak woda gorąca rozpuszcza cukier.

Urodonal Chatelain'a zdobył sobie sławę wszechświatową. Tysiące lekarzy wszystkich krajów, dokonywało doświadczeń z tym preparatem i uznało jego wybitne własności.

Liczne prace naukowe i komunikaty, wygłoszone w stowarzyszeniach naukowych, świadczą o wartości tego środka, który zdołał stać się klasycznym. Analiza moczu dowiodła, że Urodonal usuwa kwas moczowy, działalność Urodonalu jest bowiem 37 razy silniejsza niż litu, dlatego też lekarze, zapisując go, posiadają co do rezultatów pewność matematyczną. Rezultaty te osiąga się we wszystkich chorobach urykemicznych, wymagających usunięcia kwasu moczowego, zatrującego nasz organizm. Żaden inny środek rozpuszczający nie może porównać się z Urodonalem, który, poza tym posiada i tę nieocenioną zaletę, że nie wywołuje żadnych niepożądanych zjawisk ubocznych. Nawet przy wielkich dawkach nie obserwujemy ani intoksykacji ani ujemnie oddziaływania na żołądek, nerki, serce lub mózg. Reumatycy Salicylat potasu jest trucizną, działającą na mózg (powoduje po 10 latach osłabienie pamięci) wywołuje zaburzenia żołądka i opresję serca. Unikajcie tego lekarstwa, sprężającego groźne następstwa i pamiętajcie, że zgodnie z komunikatem w Akademii Medycznej, Urodonal Chatelain'a działa silnie, będzie jednocześnie nieszkodliwym.

Podagrycy. Unikajcie kolchicyny, która wywołuje złowrogię skutki nawet w małych dozach. Profesor Lancerot, były przewodniczący Akademii Medycznej, poleca oficjalnie Urodonal w swych Badaniach podagry.

Urodonal przygotowuje znakomicie organizm do leczenia wodami mineralnymi, usuwa bowiem nadmiar kwasu moczowego.

O ile zachodzi potrzeba zastępuje też wody mineralne i kontynuuje ich działalność. Jest on najlepszym środkiem leczenia uzupełniającego.

Urodonal Chatelain'a sprzedają wszystkie aptaki i składy apteczne. Należy wystrzegać się bezwartościowych i szkodliwych falsyfikatów. Kupując Urodonal należy zawsze domagać się firmy wynalazcy

CHATELAIN'A.

Warszawskie Akcyjne Towarzystwo Pożyczkowe.

I-szy Oddział Łódzki przy ulicy Zachodniej № 31.

II-gi Oddział Łódzki przy ulicy Pasaż Majera № 11.

„LOMBARD”

zawiadania, że dnia 28 grudnia 1912 r. / 10 stycznia 1913 r. i dni następnych w miejscowej sali licytacyjnej oddziału I-go przy ulicy Zachodniej Nr. 31 poczynając od godziny 10-ej rano, sprzedane będą przez publiczną licytację nie prolongowane we właściwym czasie zastawy oddziału I-go i oddziału II-go. Zastawy wyżej wymienione składają się z wyrobów złotych i srebrnych, drogich kamieni, pereł, zegarków kieszonkowych, wyrobów platerowanych, z maszyn do sycia, oraz różnych przedmiotów i towarów. Z rozpoczęciem licytacji prolongata zastawów na sprzedaż wystawionych miejscami nie będzie, kto by jednak takowe życzył sobie prolongować nadal, winien to uskutecznić na dni parę przed rozpoczęciem licytacji.

Do sprzedaży kwalifikują się następujące Nr. Nr. zastawów:

ODDZIAŁ I.

175164	209255	221233	230419	241067	245652	248443	253504	258435	264578	269759	879	2301	951	8142	11570
178262	256	525	499	262	658	464	508	811	867	861	905	305	958	181	587
189521	491	606	885	337	681	465	627	905	265014	877	950	310	5035	198	703
198650	210227	613	231070	471	694	598	661	964	372	881	1029	316	043	205	717
199516	267	646	823	501	699	629	674	259079	386	896	036	329	084	207	752
200085	277	901	591	992	710	738	746	086	402	899	046	354	098	279	753
122	401	914	692	242081	761	801	753	144	436	907	055	358	099	301	846
200	492	933	735	127	764	910	778	207	461	963	058	394	121	402	909
201	499	957	748	176	766	911	788	274	483	270005	071	438	130	417	12011
336	564	961	841	297	776	249104	846	368	981	017	074	494	212	484	013
433	736	222009	901	439	812	218	850	389	266042	053	078	514	218	531	043
530	211098	064	232045	461	820	272	951	460	089	097	096	515	235	531	055
560	400	196	136	794	825	399	254014	518	148	102	125	523	242	641	103
703	417	335	225	810	831	416	196	663	164	263	147	529	327	673	131
888	723	523	238	820	858	439	287	901	246	267	161	532	351	727	166
954	886	588	386	928	859	448	374	260006	294	298	162	533	473	741	177
201077	889	683	495	943	860	588	389	014	374	301	164	536	473	745	277
081	212015	756	506	243019	865	644	509	090	377	523	190	619	579	754	280
092	195	787	771	047	873	249734	586	156	443	524	202	625	617	811	358
036	453	827	835	433	874	819	616	282	472	552	217	672	652	854	391
135	537	873	984	462	880	841	681	238	911	616	243	678	695	961	442
188	559	223020	233091	543	890	898	682	323	940	641	248	729	780	967	470
201	573	278	268	550	896	250105	742	415	267023	645	257	796	797	999	507
343	594	400	298	559	901	266	747	823	067	663	307	836	798	9020	536
344	956	426	453	560	907	344	860	869	154	679	315	881	826	052	561
345	213130	459	473	596	923	439	875	875	242	692	361	3024	899	058	575
370	375	502	749	617	929	440	996	921	290	763	367	098	900	079	591
372	214546	603	904	618	246049	527	255033	261077	362	764	368	160	981	115	603
373	627	660	973	636	102	696	117	116	409	799	403	180	6024	183	609
410	351	746	234343	702	107	756	143	126	447	822	413	184	042	199	12675
411	372	789	349	762	127	757	146	138	567	957	424	188	175	253	825
412	215196	799	378	316	207	795	200	266	630	931	428	3207	255	302	875
418	208	307	882	831	253	823	201	374	662	967	439	299	260	389	830
470	352	944	884	832	233	831	266	420	340	977	448	489	303	400	902
497	453	979	235031	926	306	930	317	454	345	271003	449	535	314	419	969
499	454	224001	196	244041	314	251049	453	473	859	054	455	572	363	457	931
522	500	027	459	150	336	200	518	522	375	061	488	581	393	502	13075
620	558	071	512	167	372	201	826	546	983	082	492	595	621	533	093
202026	734	095	609	177	396	297	842	549	268014	095	499	596	664	531	179
084	771	166	236512	178	410	339	878	624	066	096	510	601	694	532	222
301	216712	226	595	221	425	366	888	671	075	075	511	776	703	599	229
335	324	443	712	405	636	416	938	672	249	35	512	833	727	604	240
433	889	451	237096	473	671	543	256034	736	279	95	520	834	747	606	290
496	217236	615	253	527	736	591	092	823	321	160	521	850	816	622	317
595	542	804	369	604	808	617	113	826	352	163	535	854	826	632	372
715	361	305	332	610	843	656	117	903	362	132	536	869	827	635	408
790	366	225063	449	623	854	630	224	937	309	202	561	874	868	636	453
992	971	591	822	635	875	719	262	262063	450	233	564	905	984	633	545
203270	995	661	834	706	987	847	324	141	477	241	568	908	7022	728	530
421	213030	755	233012	751	247005	854	353	182	516	263	569	992	045	732	771
599	095	226050	112	781	008	252079	381	137	550	286	570	4011	090	304	792
636	165	540	144	854	016	244	507	183	649	293	610	012	141	921	853
658	420	600	230	855	051	274	563	225	676	296	627	071	142	972	14073
802	533	763	254	856	070	315	585	353	722	354	663	085	152	973	129
958	737	824	433	862	097	349	612	750	859	339	712	086	244	10037	153
204123	839	227053	437	906	116	397	656	857	866	404	721	109	233	155	312
665	219133	444	500	955	188	455	658	263036	895	406	772	110	305	159	416
205013	216	466	660	960	137	645	690	075	996	429	807	210	414	179	480
064	243	597	617	245051	203	761	851	124	269012	446	821	218	480	653	533
144	336	603	827	088	204	871	973	132	013	531	850	318	494	654	597
330	731	666	971	112	233	952	257108	205	072	639	863	341	495	660	598
346	760	755	239015	139	439	253000	124	300	125	653	937	377	513	702	609
986	990	228343	092	178	572	033	155	388	162	662	2013	399	658	780	814
206463	220055	536	129	179	604	056	138	392	224	734	062	419	727	11048	15188
993	223	537	239	240	666	062	230	559	259	750	069	492	739	049	316
207313	543	229068	257	399	672	105	307	629	267	751	081	520	744	052	410
409	552	084	462	411	744	113	502	801	314	752	099	530	7778	060	569
436	609	253	463	486	763	139	611	900	335	753	132	535	806	036	693
530	724	553	363	508	243132	220	764	264039	373	754	160	632	826	120	702
975	796	654	240195	533	137	231	835	109	388	755	178	703	830	121	718
208156	311	670	431	561	175	347	258009	119	456	793	192	844	860	169	735
493	367	633	493	570	137	356	059	160	524	318	199	397	914	253	930
531	937	230026	336	611	243	407	034	206	534	860	253	911	925	260	16209
839	221006	393	870	616	233	457	113	231	633	864	293	926	969	274	593
209127	032	406	936	617	314	503	170	554	722	867	800	939	3070	430	601

16745	24882	25772	26551	27250	27798	28289	28652	29004	29466	29927	30389	30840	31296	31790	32301
908	924	794	560	251	842	291	657	013	469	932	390	842	297	798	302
967	933	806	614	296	945	323	666	026	476	935	424	846	313	810	304
975	957	826	666	299	856	325	668	031	478	943	425	867	319	827	322
17148	979	850	667	305	868	329	673	045	485	957	430	872	320	839	330
296	980	854	669	343	876	356	675	054	487	964	435	882	330	844	334
884	993	867	674	345	890	361	693	055	489	965	437	902	336	845	345
18081	25003	868	681	364	892	366	694	066	497	967	444	906	363	853	347
927	037	872	682	387	899	367	710	068	523	976	459	913	364	866	348
19504	055	891	697	396	900	368	712	069	528	30000	465	915	366	871	351
505	056	919	705	402	903	369	713	080	535	001	466	920	370	872	355
506	069	936	712	407	904	373	716	083	552	007	486	921	376	874	356
20594	079	941	718	416	920	374	718	097	558	012	489	925	385	883	361
21941	099	967	730	425	922	397	728	103	561	017	503	929	393	885	365
22098	100	980	736	427	939	400	751	121	574	018	535	935	394	887	366
294	107	984	753	447	940	401	760	154	589	031	541	961	406	894	380
970	117	26003	762	448	941	409	766	156	595	045	560	962	438	913	392
23008	121	015	767	456	942	410	767	167	655	042	569	996	446	936	404
24262	123	023	791	479	955	411	775	174	656	054	571	31002	451	949	414
291	168	030	821	508	957	415	776	180	662	058	583	039	456	958	418
310	203	054	826	520	962	416	777	183	666	057	589	040	463	968	420
331	218	059	850	529	977	429	784	188	667	061	599	042	471	979	428
336	223	092	879	543	28009	436	788	196	683	081	612	047	482	984	429
348	228	093	891	571	012	445	794	204	692	089	619	052	491	997	431
349	251	158	897	575	014	447	797	216	709	102	620	067	497	32005	442
357	280	187	902	579	017	450	804	219	731	103	624	068	499	006	447
361	298	220	903	580	051	453	805	232	735	104	626	070	506	024	452
364	307	224	912	581	056	456	809	237	737	105	629	079	515	028	478
405	316	226	982	594	060	460	810	254	740	111	635	101	516	030	496
414	336	246	983	598	062	461	812	258	747	127	638	104	520	032	505
429	349	250	953	601	063	462	822	262	752	145	643	110	521	034	517
448	355	271	972	616	067	470	823	264	764	146	668	116	531	043	522
519	381	276	978	623	068	476	832	265	768	148	672	120	532	044	526
534	405	278	979	640	076	483	833	266	787	150	678	125	539	046	531
538	411	279	998	641	103	487	852	278	792	160	680	136	540	069	540
552	426	283	27002	648	117	496	855	279	798	181	683	138	542	078	553
557	444	293	009	649	126	505	860	281	799	197	688	143	543	083	558
598	448	302	024	657	129	515	861	331	805	198	692	148	597	090	562
606	451	333	033	674	132	544	864	345	807	208	696	149	611	098	565
615	457	341	049	687	161	545	874	348	815	217	700	162	612	110	568
616	502	344	075	694	170	546	876	366	817	225	721	164	619	127	569
618	503	346	082	708	192	557	877	360	821	227	726	165	636	139	571
630	505	369	098	711	196	561	904	361	822	253	731	192	642	149	575
639	552	393	124	719	206	572	911	372	837	265	740	194	661	154	577
652	556	397	126	720	217	578	914	377	840	270	752	199	674	155	580
654	557	399	158	722	228	579	922	379	844	276	757	213	678	175	581
663	574	402	165	726	241	590	925	382	852	277	764	218	693	177	
726	590	404	167	727	251	591	927	393	860	281	773	223	695	194	
728	629	419	176	729	255	602	935	404	867	283	774	227	697	195	
753	680	425	179	756	256	603	945	415	868	309	782	242	701	200	
810	686	439	181	757	259	623	959	422	876	313	784	243	731	231	
816	699	458	206	759	261	626	978	425	889	315	787	246	736	244	
842	727	467	213	787	264	637	983	428	906	329	798	256	745	249	
851	733	486	219	779	265	638	990	435	911	348	824	257	752	270	
868	734	499	226	793	271	641	995	446	914	363	827	262	769	291	
881	755	532	238	794	277	648	997	461	921	371	829	284	777	295	

ODDZIAŁ II.

127115	143147	146300	152155	155590	158136	162204	166136	167873	170444	172923	174968	177343	178971	180116	180609
131062	586	395	178	697	502	296	375	637	599	934	950	361	931	121	612
065	864	842	217	630	629	969	415	722	680	935	175141	874	996	125	621
825	869	147059	288	652	669	168029	470	723	746	978	150	394	179012	213	631
133188	877	165	607	660	801	079	525	916	947	173007	165	430	085	214	653
643	905	343	602	635	825	080	558	932	956	014	194	497	092	229	774
136094	144220	417	631	706	957	133	621	168011	990	018	337	530	109	232	797
712	361	526	835	708	958	233	651	023	171162	054	338	536	119	238	830
716	482	539	153386	723	159064	284	797	029	339	124	370	592	181	292	856
777	467	604	452	733	256	285	834	346	340	161	584	675	135	315	956
137756	673	677	548	736	282	567	879	399	383	199	562	762	311	322	181007
138759	835	913	539	760	442	770	904	503	410	341	603	842	334	323	021
139080	970	148009	636	793	443	774	935	527	475	348	677	179069	336	365	094
670	980	033	634	852	540	775	953	634	567	502	691	075	339	387	176
978	145064	374	731	940	598	821	954	646	800	532	811	077	339	390	300
140035	065	383	950	156114	695	164178	939	638	878	698	933	085	407	394	307
238	069	389	970	185	160008	515	995	697	933	174005	937	123	431	407	352
362	073	390	154069	255	010	842	167004	737	172034	019	178004	214	445	410	362
523	074	397	197	480	051	918	010	773	043	254	091	330	455	413	425
597	103	475	270	563	120	165037	056	830	051	323	100	331	471	440	435
617	161	515	482	594	160	261	036	893	068	338	142	336	472	441	526
938	223	652	465	607	372	330	106	898	336	422	195	430	543	460	629
939	340	823	534	641	530	433	143	933	343	434	254	434	613	461	632
940	352	936	611	636	630	465	150	169033	397	491	340	495	703	463	634
141001	356	149100	671	714	643	494	159	135	420	508	381	600	303	466	672
060	363	344	693	852	742	499	166	466	523	539	385	605	325	470	692
061	387	664	726	869	751	507	168	502	540	536	536	620	344	476	696
062	459	150342	727	954	846	722	301	622	556	646	535	621	365	477	659
547	469	426	823	980	843	733	353	732	563	716	611	632	903	479	666
694	553	549	854	157130	922	779	355	733	564	717	679	645	915	497	636
142016	555	791	155036	268	161035	797	431	830	565	718	630	677	947	514	709
332	861	151017	363	357	401	312	473	923	536	795	353	750	943	524	316
676	899	596	526	433	563	374	497	929	642	331	393	760	959	523	313
909	943	655	527	434	997	303	601	170032	650	356	395				

181886	183231	185019	188101	192542	193092	193503	193869	194220	194494	194746	195170	195468	195825	196089	196383
911	290	063	148	571	098	513	874	240	495	771	135	478	826	110	386
915	305	067	151	588	105	514	876	241	504	790	195	487	827	114	388
947	315	252	235	592	107	519	877	242	507	793	210	501	831	123	389
954	322	280	274	593	127	522	881	246	508	805	216	502	832	124	391
970	334	297	355	646	137	530	888	247	512	808	230	506	833	127	402
971	367	385	714	648	142	539	893	268	514	815	231	514	837	134	422
986	442	415	725	671	148	548	896	275	515	816	232	519	843	138	425
182082	458	525	782	673	180	564	897	291	517	818	250	537	844	149	428
125	460	601	949	678	198	567	900	292	526	823	257	542	854	150	431
128	484	631	996	694	206	574	915	297	529	840	259	543	866	158	434
169	497	684	189120	699	213	580	917	321	530	849	260	560	870	159	444
177	520	697	423	722	230	581	931	322	534	860	266	562	879	160	452
242	532	711	559	723	236	590	943	326	549	877	268	563	890	162	457
243	614	822	655	742	244	591	958	332	554	878	280	563	892	165	461
299	619	830	190114	747	263	592	965	343	560	888	281	563	897	166	469
372	645	894	327	754	267	614	966	349	569	904	304	608	901	167	499
404	676	186000	348	778	273	625	970	365	574	916	313	611	905	169	528
407	697	035	354	785	274	637	975	368	575	922	314	612	909	183	529
409	788	077	410	800	295	642	982	371	581	931	345	616	949	184	533
436	847	104	596	821	296	659	986	392	589	956	348	627	956	186	539
510	848	124	769	822	297	677	990	393	598	958	352	644	964	192	543
524	861	135	191080	844	298	679	996	396	603	964	353	651	965	197	549
528	184057	147	164	867	304	683	194005	407	605	971	357	658	966	200	551
572	060	217	192199	885	315	690	030	413	608	195006	364	664	969	204	552
591	061	240	209	887	333	697	033	420	619	016	367	668	971	210	557
633	132	431	228	890	356	698	065	438	626	020	371	676	973	226	560
665	149	473	247	898	379	699	074	447	650	054	375	682	989	232	561
666	178	483	293	916	382	706	085	448	664	055	378	685	196002	239	565
675	303	700	294	930	387	717	086	449	667	056	380	692	009	251	583
725	410	959	298	948	400	718	087	450	680	059	384	701	023	253	589
747	417	972	303	957	410	743	092	451	683	060	390	715	030	254	608
758	556	187060	346	973	417	747	111	452	687	061	393	741	037	258	616
799	643	076	348	974	418	767	115	456	692	065	400	743	038	259	619
813	645	114	349	995	420	774	148	458	695	069	404	763	042	268	622
858	674	465	350	193005	438	781	154	464	696	074	421	769	057	297	628
861	692	492	369	042	448	795	158	468	708	099	433	780	060	302	
183015	699	527	370	043	463	803	161	469	712	127	434	784	064	303	
049	764	730	378	046	465	810	165	470	722	133	446	787	067	310	
123	825	841	416	055	467	835	186	471	726	136	448	788	068	331	
146	837	842	448	067	477	850	193	472	731	146	456	789	073	354	
210	840	913	466	075	478	856	195	473	739	155	457	793	075	373	
230	866	188018	536	083	497	859	199	474	743	158	460	808	086	382	

Zarząd Łódzkiej Rzeźni Miejskiej

poleca:

Skóry wołowe, krowie, cielęce, końskie suche i solone. Łój i szmaliec topiony, do celów technicznych. Krew suszoną na nawozy sztuczne. Mączkę mięso-kostną na karm dla ryb, drobiu i trzody. Włosień tapicerski dezynfekowany w kilku wyborowych jakościach i kolorach. Łódz sztuczny po 15 kop. pud na miejscu bez odstawy. 445 Inżynierska № 1, tel. 46.

B. PATZEROWA

Łódź Mikołajewska 31. Tel. 24—10.

poleca:

wyborowe masło, śmietanę, kefir, powidła, miód, kompoty, **chleb wiejski żytni i pszenny** i drób.

Ceny umiarkowane.

Ceny umiarkowane

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145. Ogólnie znana lecznica zębów lekarza d-ty H. Pruss.

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu. Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów. Plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty. Reparacje sztucznych zębów na poczekaniu. Ceny bardzo niskie. 1395

W nowo-otworzonym składzie futer

pod firmą

L. Tarnowski

mieszczącym się przy ulicy Piotrkowskiej pod № 31, vis a vis LOUVRU

można po bardzo przystępnej cenie nabyć wszelkiego rodzaju FUTRA jakoteż MUFKI, KOŁNIERZE i ZAKIETY.

Usługa rzetelna.

2765

Ceny stałe.

Plaszcze, Kostiumy, Suknie
wykonane w pracowni sukien

Przejazd 48, (II-le piętro)

odznaczają się szykiem i elegancją.

Pracownia otwarta do godziny 8-jej wieczorem.

„Stanisławy”

Przyjmuje nadrabianie

pończoch

ul. Mikołajewska 59 m. 29

Przeciw kokluszowi, przy kaszlu; astmie, emfizemie, katarach krtań, oskrzeli i chorobach płuc, wzbudza apetyt. Uspokaja nerwy. „Kosulin” aptekarza J. Saskiego w Brześciu Lit. Pozwolenie Rady Medycznej za № 347. Grand Prix w Hadze. — Cena flakonu 1 rb. Zadać wszędzie. — W Łodzi u Spiessa 1369—4—1

Kuźnia

Do wynajęcia od stycznia 1913 roku lub później

duży lokal

z obszernem podwórzem, przy zbiegu ul. Piotrkowskiej i Czerwonej położony. Bardzo stosowny, dla umieszczenia ślusarni, lub jakiegokolwiek warsztatu. Prócz tego, do wynajęcia stajnia dla 2-ch koni. Wiadomość Benedykta 10 m. 12 między 12-2 po południu i 6—8 wiecz. 4862

Damski raj

4872

PARYSKIE MODELE

DO WYNAJĘCIA

SUKNIE BALOWE, ŚLUBNE M. Klein
CENY UMIARKOWANE Nowy rynek 5

3669

Szanowne Panie!

Pielegnujcie swoją cerę ręce, oraz włosy, dopóki jeszcze czas, jedynie w specjalnym **salonie fryzjerskim dla pań**

Anny Neumann,
Piotrkowska 89, tel. 16-20 (egz. od 1890 r.)
Przybory toaletowe i perfumerya. Ceny bardzo przystępne.

Odnaczona **ZŁOTYM MEDALEM** na WYSTAWIE w ROSTOWIE
Warszawska szkoła kroju i szycia Apolonii Kopydłowskiej

dyplomowanej uczennicy paryskiej akademii kroju. Wydaje patenty i dyplomy z prawami zakładania pracowni, szkół. Nauka gruntowna i prędka, prowadzona dwoma systemami; uczennice nabierają wprawy i gustu przy pracowni sukien. Nauka mierzenia, pasowania i modelowania. Kurs wieczorny po cenach niższych; w kompletach połowa ceny. Nauka kroju teoretyczna 10 rubli. Zapis uczenie w każdym czasie. **Po skończonym kursie uczenice otrzymują posady.** Sprzedaż form papierowych, żurnali i manekinów. Przyjmuje się suknie i kostiumy do krajania i pasowania. **Łódź, ul. Piotrkowska 115. Filia: Bałuty, ul. Zgierska 54.**

Cały kurs KROJU wieczorowy tylko 10 rubli.

Wiadomem jest całemu światu,

że na **PIĘGI, PRYSZCZE, WAGRY, mokre isuche LISZAJE, KROSTY** i wszelkiego rodzaju nieczystości skóry jest wiele różnych środków, lecz skutecznie działających bardzo mało. **Kto chce otrzymać prawdziwie radykalny środek kosmetyczno-leczniczy, niech żąda rozpowszechnionego i uznanego przez powagi lekarskie**

MYDŁA ks. KNEIPPA

z powyższą etykietą i napisem na każd. etyk. reprezent. Bez tego podp.—falsyfikaty. Po 40 k. kawałek sprzedają wszystkie apt. skl. apt. i perfu Berye. Reprezentant: **Miedźwiedź, Warszawa, Graniczna 6.** 1591

PIERWSZA SZKOŁA RĘKODZIELNICZA

nagrodzona wielkim medalem złotym na wystawie rzemieśln. w Łodzi

A. Krowickiej i L. Jasińskiej
ulica Karola Nr 16. 3601

Zapis codziennie od 5—6 pp. oprócz niedziel i świąt. Szkoła wydaje świadectwa z prawem szkół rękodzielniczych w Warszawie.

Lecznica

D-ra S. Steinberga

BENEDYKTA № 3. Telefonu № 23-62.

(Stosowanie fizykalnych metod leczenia)

Orthopedy. Mechano-terapia (skrewienia kręgosłupa, choroby stawów, mięśni i kości). Gimnastyka lecznicza. Pracownia przyrządów ortopedycznych.

Gabinet Roentgenowski. Prześwietlenie i fotografowanie. Leczenie chorób skórnych.

Gabinet elektro-terapeutyczny. Arsonwalizacja. Stosowanie prądów stałych; przerywanych i sinusoidalnych. Elektroliza Choroby nerwowe.

Gabinet światłolecznicy. Kąpiele świetlne w gorącym powietrzu. Kąpiele 4-komórkowe (vier Zellen-Bad).

PIERWSZA LECZNICA

lekarzy specjalistów dla przychodzących chorych

Piotrkowska 45 (róg Zielonej).

Wewnętrzne i nerwowe **dr. Szwarcwasser** od 10—11 i 4—5 codziennie.

Choroby skórne i weneryczne **dr. L. Prybulski** codziennie od 1—2 i od 8—9 wieczorem. 3681

Choroby chirurgiczne **dr. M. Kantor** od 2—3 codziennie.

Choroby kobiece **dr. M. Papierny** od 3—4 codziennie.

Choroby oczu **dr. B. Donchin.** Poniedziałek, wtorek, środa, czwartek od 9—10 rano. Niedziela, piątek, sobota od 1—2 po poł.

Choroby nosa, uszu i gardła **dr. C. Blum.** Poniedziałek, wtorek, środa, czwartek od 1—2. Piątek, sobota, niedziela od 9—10 rano.

Choroby dzieci, miejsca porad dla matek **dr. Lipszyo** codz. od 1—2.

Analiza krwi, wydzielin, moczu. Badanie mamek.

— Porada dla niezamożnych 50 kop. —

Spróbujcie, a przekonacie się, że najlepsze **KONIAK ROSTOMOWA** dostać można wszędzie. 3493

Nowość! HIGIENICZNE Nowość!
Trumny z elektrycznym oświetleniem.

Trumna zamknięta, wewnątrz oświetlona, daje możliwość oglądania zmarłego i zapobiega roznoszeniu wydzielającej się woni, jak również przenoszeniu przez muchy zarazków na otoczenie. Par. Fabr. Trumien S. Zerański w Warszawie. Skład fabr. w Łodzi J. Zaborowski. Wólczańska nr. 23. Tel. 15-72. 3555

Łódzka parowa higieniczna fabryka wyrobów cukierniczych została otwarta przez długoletniego współpracownika i kierownika w firmie Złoty Ul w Warszawie

St. Karczewski i S-ka

poleca W. p. p. kupcom swe wyroby znane ze swej dobroci. **Ulica Piotrkowska № 179.** 4804

Dla dzieci, matek, rekonwalescentów, osób nerwowych i starców. **FOSMOZA** zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i rośnięcia. 3413
Liczne opinie pp. Lekarzy, Ordynatorów szpitali dołącza się do każdego pudełka. Dostać można wszędzie. **Cena pudełka 1 rb.**

AGATOL proszek 20 i 35 k. pasta 20 k. eliksir 30 i 50 k.

St. Górskiego, Warszawa, Leszno 12. Odnaczony na 6 wystawach najwyższymi nagrodami za skuteczne i antyseptyczne działanie, jako najlepszy środek do czyszczenia zębów i konserwowania **dziąseł.** Odnacza się silnym i przyjemnym aromatem, dezynfekuje i odświeża jamę ustną, chroni zęby od przedwczesnego próchnienia i bólu, dając im zdrowy i biały wygląd. **Żądać wazodziel** 2607—24

Skład win 1835

M. D. OKOJEWY

Dzielna № 11

Zdrowie jest bogactwem i szczęściem!!!

Kto cierpi na żołądek, głowę i ogólne niedomaganie

ten powinien pić **Wino żołądkowe № 7,** za-

twierdzone przez rząd za Nr. 3478. Wino żołądkowe, zastosowane w Ekaterynburskim pułkowym lazarecie przy chorobach żołądka, wykazało znakomite rezultaty, co stwierdza świadectwo, wydane przez starszego lekarza w 1910 r., jak również w 1911 r. przez starszego lekarza szpitala Czerwonogowego Krzyża, gdzie wino było z powodzeniem stosowane **Wina żołądkowego № 7** w żadnych innych składach niema jak tylko w składzie win **M. D. OKOJEWY, Dzielna № 11.** **OLIWA** do lampek 20 kop. funt. **KNOTKI** bezpłatnie.

ZAKOPANE.

Pensjonat „NIECZUJA“

Wandy Szlezygier — Ledwochowskiej

Otwarty cały rok. Ceny przystępne. Terasa słoneczna. weranda itd.

Kuchnia smaczna i zdrowa. 3395

Wymieszane z najlepszej czekolady szwajcarskiej w postaci tabletek. Czynią się rozsmakowane przez dorosłych i dzieci. Przychylne o czyny powag lekarskich. **PUDEŁKO 50 KOP.**

Żądać w aptekach i składach aptecznych. **Ważne: środek ten spotyka się, jak każda inn. czekolad.**

DRASTIN-LUBELSKI

Informator FIRM CHRZEŚCJAŃSKICH.

Pracownia sukien i okryć damskich

Władysław Janiszewskiej egzystuje od lat 20-stu, przy ul. Przejazd № 16, I-sze piętro.

Galanteria damska i męska **Kazimiera Jarocińska** Piotrkowska 125.

Krawiec damski **Leonard Thum** ul. Dzielna 13.

Handel win i delikatesów **Józef Wołski** Piotrkowska 3 (Hotel polski).

F. Ender, Skład win Rzgowska № 15, filia Bałuty, Zawadzka № 11.

Robótki ręczne damskie i skład materyałów do tychże robótek. **Edward Jazierski,** Konstantynowska 24.

Magazyn mebli **Władysław Romiszewskiego** Łódź, Piotrkowska 117, I piętro.

Kazimierz Wołski Łódź, Konstantynowska Nr. 8, (róg Zachodniej). Telef. 19-87.

Magazyn obuwia **Jan Janiec** Andrzeja nr. 24.

Wyższa szkoła kroju i szycia „**Józefiny**“ oraz pracownia sukien i okryć damskich Piotrkowska nr. 54

Maeczyzny do szycia gramofony i płyty na raty **Jan Rymkowski** Widzewska nr 112.

Nowootworzony

MAGAZYN MEBLI

nowych i używanych

Wład. Romiszewskiego

Łódź, Piotrkowska № 117, I piętro

Jedynie źródło najkorzystniejszego nabywania mebli nowych i używanych. Kupuje, zamieniam; opakowanie i ekspedycję załatwiam.

Poleca różne meble w wielkim wyborze:

Sypialnie mahoniowe od **Rb. 550.—**

Sypialnie dębowe od **Rb. 250.—**

Stołowe dębowe od **Rb. 150.—**

Łóżek para dębowych od **Rb. 36.—**

Szafy do ubrania rozkładane dębowe od **Rb. 35.—**

Bielizniarki od **Rb. 22.—**

szafy, biblioteki, tualetki, umywalnie, salonowe garnitury, biurka, otomany, materace, ażanki, stoliki do samowara, zegary, szupki, parawaniki, wieszadła, gryzmy do firanek etc. etc.

Ceny niskie, lecz stałe. 4756

NA GWIAZDKĘ

najodpowiedniejszym podarkiem są

PATEFONY,

które, jak już wiadomo, grają bez igieł, głośno i nadzwyczaj wyraźnie. Najnowsze aparaty z tubami i bez tub. Największy wybór płyt gwiazdkowych we wszystkich językach do nabycia tylko

w specjalnym Składzie Patefonów

Łódź, Piotrkowska 118, I piętro.

Telefon № 19-09.

Każdy oryginalny Patefon jest zaopatrzony w markę fabryczną, umieszczoną powyżej

Sprzedaz na raty na warunkach najdogodniejszych.

Wszelkie reparacje najtaniej i najakuratniej.

Cenniki i repertuary żądać darmo.

4055

CENTRALNA KLINIKA

chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi, ul. Piotrkowska № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. KONSULTACJA BEZPŁATNIE. WYRWANIE ZĘBA 15 KOP. SZTUCZNY ZĄB 65 KOP. PRZERÓBKA I REPARACJE ZĘBÓW 50 KOP. Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. Przyjmują tylko skończeni lekarze-dentyści.

Zarząd Pabianickiej Męskiej i Żeńskiej

SZKOŁY HANDLOWEJ

W niniejszym zawiadomieniu, że egzaminy wstępne do wszystkich klas, prócz 2-iej, odbywać się będą dnia 9 i 10 stycznia 1913 roku od godziny 12-iej w południe. — Podania na imię Dyrektora przyjmuje Kancelarya Szkoły. 4041

Pierwsza Łódzka chrześcijańska

Elektryczna Fabryka Cukrów

Nagrodzona Wielkim Srebrnym Medalem na wystawie Rzemieślniczo-Przemysłowej w Łodzi

T. Dąbrowski i S-ka

w Łodzi Widzewska 104

Poleca swe wyborowe wyroby codziennie świeże

1305

WAŻNE DLA OGÓLNI!

Niniejszym mam zaszczyt zawiadomić W. P. że od dnia 1 maja r. b. założyłem pracownię wszelkiego obuwia, które podług wszelkich wymagań wykonywam starannie i na czas, po cenach przystępnych.

Mam nadzieję, że W. P. nie zechce zapomnieć o mej pracowni i raczy zaszczyścić ją swoją osobą, a przekona się o dobroci mego obuwia. Z poważaniem I. Kowalczyk Cegielińska 9

KASZEL

NAJUPORCZYWSZY
USUWAJĄ

PASTYLKI
OD KASZLU:

- 1) Miętowo-Angżowe (przy gęstej flegmie)
- 2) Miętowo-Eukaliptowe (przy obfitej flegmie)
- 3) Miętowo-Tymiankowe (przy suchym kaszlu)

K. ERMANS i S-ka
DO NABYCIA WSZĘDZIE.

3395

Wyższa szkoła kroju i szycia

„Józefiny”

Nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie—złotym medalem, w Belgii—srebrnym i dyplomami uznania.

Łódź, Piotrkowska № 34.

Kursy wyższe i niższe. Metoda kroju podług systemu francuskiego i angielskiego. Gruntowna nauka pasowania, mierzenia i upinania. Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża pracownia sukien, gdzie uczennice nabierają wprawy i gustu. Po złożeniu egzaminu w Cechu uczennice otrzymują patenty cechowe lub świadectwa prywatne. Kursy wieczorowe dla pracujących pod osobistym kierunkiem właścicielki. 3456

Na miejscu duży wybór manekinów.

No otworzona lecznica chorób zębów i jamy ustnej
Lekarza-dentysty

St. DĄBROWSKIEGO

Specjalna pracownia zębów sztucznych, koron i moszków złotych pod kierunkiem technika dentystrycznego C. Parkisa. Wszystkie znane systemy plombowania zębów. Wyjmowanie zębów bez bólu. Regulowanie krzywo rosnących zębów. Ceny najniższe. Porada 30 kop. Godziny przyjęć od 9 rano do 8 w. bez przerwy. Tel. 25-89.

Piotrkowska № 127

róg Rozwadowskiej, nad apteką W-go Danieleckiego. 1623

Zjednoczone fabryki Wyrobow Ogniotrwałych

dawniej C. KULMIZ

Towarzystwo z ograniczoną poręką.

Główna fabryka: Saarau pod Wrocławiem, założona w r. 1850. Oddziały fabryk: Mark-Redwitz w Bawarii i Halbstadt (Czechy).

Wyroby na wielokrotnych wystawach premiowane.

Ogniotrwałe wyroby wszelkiego rodzaju;
Cegły szamotowe i Dinasowe;
Cegły odporne na działanie kwasów;
Płyty i Rurki.

Roczna reprodukcja około 120 milionów kgr. formowanych przedmiotów.—Robotników obecnie około 1,500.

Reprezentant na Łódź i okolice:

B. Łoziński, Łódź — Pasaż Szulca nr. 3.
Telefon 547. 1845

„Łodzianka“ „Jeszcze raz“ „Śliwowica“

poleca:

M. Łuba, dystylarnia parowa
Łódź, Nowy Rynek № 5, telefon 11-55.

Kto

chce uniknąć tandety tak w obecnych czasach rozpowszechnionej w Łodzi i mieć fotografię prawdziwie artystycznie wykończoną i trwałą, i po cenie możliwie niskiej, otrzymać może w powszechnie znanym od lat 20 w Łodzi zakładzie fotograficznym p. f.

„A. Piotrowski”, Nowy-Rynek 6,

telef. 26-06 lub w filii

„Marya”, Piotrkowska № 95.

Za prawdziwie artystyczne wykonanie fotografii na Wystawie rzem.-przem. w Łodzi; nagrodzony został medalem złotym.

CENY: tuzin fotografii — 4 rb.; tuzin pocztówek — 1 rb. 25 kop.; portrety od 1 rb. 50 kop., oprawy w passe-partout. 4015